

ŚWIĘTOKRZYSKI ZARZĄD MELIORACJI
I URZĄDZEŃ WODNYCH w Kielcach

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY - 8524 PL

PPNiP – PLAN POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI I PRZESIEDLEŃ

PODKOMPONENT 3B *Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu*

Kontrakt 3B.1

Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza

Źródło fot.: Grontmij

Wersja	Data	Autor	Podpis	Aprobata Klient
II	16.12.2016	Paulina Kupczyk-Kuriata		
		Jacek Jędrzejczyk		

Spis treści

1	Wykaz skrótów użytych w opracowaniu	4
1.1	Kluczowe definicje.....	5
2	Wprowadzenie	8
2.1	Opis Zadania.....	9
2.2	Obszar Realizacji Zadania 3B.1	11
3	Podstawowe zasady przyjęte w PPNiP	21
4	Minimalizacja wpływu.....	24
4.1	Oddziaływania społeczne	24
4.1.1	Występowanie oddziaływań istotnych	24
4.2	Działania minimalizujące	25
5	Badanie socjoekonomiczne	27
5.1	Źródła i metodyka.....	27
5.2	Ogólne dane socjoekonomiczne.....	28
5.3	Dane dotyczące nieruchomości.....	29
5.4	Wnioski	29
6	Równość płci.....	30
7	Obowiązujące przepisy prawa i metodyki wyceny	31
7.1	Obowiązki wynikające z polityki OP 4.12.....	31
7.2	Wymagania prawa polskiego.....	32
7.2.1	Pozyskiwanie nieruchomości na podstawie specustawy powodziowej.....	33
7.2.2	Procedury specjalne.....	34
7.3	Przyjęte mechanizmy pozyskiwania praw do nieruchomości	35
7.4	Zasady wyceny	40
7.4.1	Wycena nieruchomości	42
7.4.2	Wycena nasadzeń i zasiewów	43
8	Kryteria kwalifikowalności i katalog osób uprawnionych	44
8.1	Kryteria kwalifikowalności.....	44
8.2	Katalog osób uprawnionych	44
8.3	Matryca kwalifikowalności	48
9	Konsultacje społeczne i udział społeczeństwa	55
10	Mechanizm zarządzania skargami	58
10.1	Ogólny mechanizm zarządzania skargami i wnioskami	58
10.2	Szczególne mechanizmy zarządzania skargami i wnioskami	59
10.3	Mechanizm zgłaszania skarg i wniosków dot. realizacji Kontraktu.....	61

10.3.1	Miejsce i sposób składania skarg i wniosków.....	61
10.3.2	Terminy rozpatrywania skarg i wniosków	62
10.3.3	Osoby odpowiedzialne za rozpatrywanie skarg i wniosków.....	62
10.3.4	Audyty i niezależny mechanizm odwoławczy	62
11	Struktura instytucjonalna oraz zespół realizacyjny	63
12	Monitorowanie i ocena	67
13	Koszty i budżet	70
14	Harmonogram wdrażania PPNiP	71
15	Załączniki.....	75
15.1	Formularz składania skarg do Konsultanta (na bazie wytycznych BŚ)	75
15.2	Tabela monitoringu pozyskania nieruchomości	76
15.3	Harmonogram nabywania nieruchomości.....	76
15.4	Mapy z naniesionymi liniami rozgraniczającymi teren inwestycji (6 arkuszy)	76

1 Wykaz skrótów użytych w opracowaniu

3B.1	Oznaczenie Kontraktu/Zadania - <i>Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza.</i>
Bank Światowy (BŚ)	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju
BRRE	Bank Rozwoju Rady Europy
BKP	Biuro Koordynacji Projektu
EGIB	Ewidencja gruntów i budynków
GIS	System Informacji Geograficznej
JRP	Jednostka Realizująca Projekt – wyodrębniona w ramach JWP komórka organizacyjna odpowiedzialna za realizację Projektu
JWP	Jednostka Wdrażania Projektu w Świętokrzyskim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach
JWP/Zamawiający	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach
KC	Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 380, 585)
Inżynier / Konsultant	Firma/osoba prawna, która jest zatrudniona przez Zamawiającego do wykonania usług (m. in. opisanych w tym dokumencie)
Konstytucja	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200 poz. 1471, z 2009 r. Nr 114, poz. 946)
Kontrakt/Zadanie	Kontrakt na roboty 3B.1 <i>Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza</i>
KPA	Kodeks postępowania administracyjnego - Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23)
LARPF	Ramowy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (<i>Land Acquisition and Resettlement Policy Framework</i>)
NBP	Narodowy Bank Polski
NGO	Organizacja pozarządowa (<i>Nongovernmental Organization</i>)
Obiekt	Wydzielony funkcjonalnie zakres rzeczowy, stanowiący część Zadania 3B.1 <i>Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza</i>
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
OP 4.12	Oznaczenie dokumentu zawierającego zasady przeprowadzania przymusowych przesiedleń wymagane przy dofinansowaniu Zadania z pożyczki Banku Światowego – Polityka Operacyjna 4.12 – Przymusowe Przesiedlenia.

PAP	Osoba(-y) dotknięta(-e) skutkami realizacji Projektu (<i>Project Affected Person(s)</i>)
PNRI	Pozwolenie na realizację Inwestycji
PPNiP	Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń
Projekt	<i>Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły</i>
Rozporządzenie w sprawie ewidencji gruntów i budynków	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1034)
Rozporządzenie w sprawie wyceny	Rozporządzenie Rady Ministrów z 21.09.2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. poz. 985)
Specustawa powodziowa	Ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 966 ze zm.)
ŚZMiUW	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach
TO	Trwałe ograniczenie w sposobie korzystania
UGN	Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1774, 1777, z 2016 r. poz. 65)
UOOS	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.)
UROD	Ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 40 ze zm.)
Wykonawca	Firma/osoba prawna realizująca Kontrakt 3B.1 <i>Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza</i>

1.1 KLUCZOWE DEFINICJE

Następujące kluczowe definicje są stosowane w niniejszym dokumencie:

Data graniczna (ang. *Cut-off date*) – data zakończenia inwentaryzacji majątku i spisu osób dotkniętych skutkami realizacji Projektu. Osobom, które znajdują się na terenie, gdzie realizowany będzie Projekt po dacie granicznej nie przysługuje prawo do odszkodowania lub innej formy pomocy. Podobnie, za środki trwałe (takie jak budynki, rośliny, drzewa owocowe i zadrzewienia) po dacie zakończenia inwentaryzacji, lub alternatywnie po uzgodnionym terminie, nie będzie wypłacone odszkodowanie.

Ekonomiczne przesiedlenie – utrata korzyści, przychodów lub środków utrzymania wynikająca z wykupu gruntów albo utrudnień w dostępie (do ziemi, wody lub lasu) powstająca w efekcie budowy lub eksploatacji projektowanych obiektów lub powiązanych z nimi urządzeń.

Grupy wymagające udzielenia szczególnej pomocy – ludzie, którzy z powodu: płci, przynależności do grupy etnicznej, wieku, niepełnosprawności umysłowej lub fizycznej, trudnej sytuacji materialnej lub pozycji społecznej są bardziej narażeni na negatywne skutki przesiedleń niż inne grupy i którzy mogą mieć ograniczoną możliwość zgłoszenia roszczeń lub skorzystania z pomocy przy przesiedleniu lub też skorzystania z możliwości udziału w korzyściach związanych z Projektem.

Koszt przesiedlenia – zakres odszkodowania za utracone dobra/nieruchomości obejmujący odtworzeniową wartość dóbr/nieruchomości oraz koszty przeprowadzenia przesiedlenia.

Oddziaływanie społeczne – w świetle OP 4.12 za oddziaływania społeczne związane z wywłaszczeniami uznaje się wszelkie bezpośrednie straty, ekonomiczne i społeczne, wynikające z wywłaszczenia nieruchomości, stałego ograniczenia dotychczasowego sposobu użytkowania lub dostępu do nieruchomości.

Odszkodowanie – płacone w środkach pieniężnych lub w formie nieruchomości zamiennej za nieruchomości, które zostały nabyte lub na które oddziałuje Projekt. Odszkodowanie jest wypłacane w czasie, kiedy nieruchomość musi zostać przekazana przez właściciela Świętokrzyskiemu Zarządowi Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach. Zgodnie z polskim prawem w tym zakresie odszkodowanie może być wypłacane od momentu, gdy decyzje wywłaszczeniowe (tu: PNRI), co do zasady, stają się ostateczne i we wszystkich przypadkach przed przejściem nieruchomości i zajęciem ich na cele budowlane.

OP 4.12 Przymusowe przesiedlenia – Polityka Operacyjna zawierająca główne zasady i procedury będące podstawą podejścia BŚ do przymusowych przesiedleń związanych z projektami inwestycyjnymi.

Osoba dotknięta skutkami realizacji Projektu – to każda osoba, która w wyniku realizacji Projektu, traci prawo do własności lub dotyka ją utrata innych korzyści związanych z posiadaną zabudowaną infrastrukturą (mieszkalną, rolniczą lub hodowlaną), utrata rocznych lub wieloletnich zbiorów i plodów lub innych powiązanych lub ruchomych aktywów, w całości lub częściowo, trwale lub okresowo.

Podmiot – osoba fizyczna, prawna oraz jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, mogąca mieć prawa i obowiązki.

Przychód – przysporzenie majątkowe uzyskane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub działalności rolnej na nieruchomości, w tym ze sprzedaży takiej nieruchomości.

Przymusowe przesiedlenia – przesiedlenie jest przymusowe, kiedy jest przeprowadzane bez zgody osoby przesiedlanej (wbrew jej woli) lub w wyniku udzielenia zgody pod przymusem (bez możliwości wyrażenia sprzeciwu na przesiedlenie) np. przez wywłaszczenie.

Spółka kapitałowa – forma prawna organizacji podmiotów gospodarczych, najczęściej wykorzystywana w prowadzeniu dużych przedsiębiorstw, a także w wewnętrznej organizacji grup kapitałowych.

Wywłaszczenie – polega na pozbawieniu lub ograniczeniu służącego określonej osobie prawa rzeczowego do oznaczonej nieruchomości na mocy indywidualnego aktu prawnego.

Wartość odtworzeniowa - odszkodowanie za utratę aktywów na podstawie ich wartości rynkowej powiększonej o wszelkie koszty transakcji (na przykład podatki i opłaty rejestracyjne), której celem jest kompensacja na tyle skuteczna by zastąpić aktywa dotknięte realizacją Projektu (wartość odtworzeniową). Wycena ta nie jest dyskontowana amortyzacją.

Zasoby nieruchomości (wg UGN) – Publiczne zasoby nieruchomości ustawodawca usankcjonował w art. 20 UGN. Zasoby zostały podzielone według własności. Wyróżniono zasób nieruchomości Skarbu Państwa (art. 21 i 21 a UGN) oraz zasoby nieruchomości poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego – gminy (art. 24 UGN), powiatu (art. 25 a UGN) i województwa (art. 25 c UGN). Przepis art. 20 UGN nie odnosi się do zasobów nieruchomości innych właścicieli niż wymienieni powyżej.

Określenia używane w dokumencie PPNiP zamiennie: **grunt – nieruchomości – działka – ziemia** w zależności od kontekstu, pojęcia te używane są zgodnie z następującymi aktami prawnymi:

- KC - grunt, nieruchomości;
- UGN – nieruchomości, działka gruntu;
- Rozporządzenie w sprawie ewidencji gruntów – grunt, działka ewidencyjna (w skrócie w PPNiP działka) oraz
- Polityka Operacyjna 4.12 – ziemia (ang. land)

2 Wprowadzenie

Niniejszy dokument przedstawia Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (PPNiP) dla Kontraktu 3B.1 *Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza* realizowanego w ramach *Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły* (POPDOW) współfinansowanego przez Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (Bank Światowy) (umowa pożyczki z 10 września 2015 r.), Bank Rozwoju Rady Europy (BRRE) (ramowa umowa pożyczki z 24 maja 2016 r.) oraz budżet Państwa. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż niniejszy dokument dotyczy wyłącznie Kontraktu 3B.1 i nie odnosi się do całego POPDOW.

Głównym celem POPDOW jest ochrona populacji na obszarach zalewowych w określonych częściach dorzeczy dwóch największych rzek w Polsce – Wisły oraz Odry – przed poważnymi powodziąmi. POPDOW obejmuje poniższe pięć Komponentów: Komponent 1 – *Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry*, Komponent 2 – *Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej*, Komponent 3 – *Ochrona przed powodzią Górnej Wisły*, Komponent 4 – *Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania* oraz Komponent 5 – *Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów*. Komponenty składają się z Podkomponentów. W ramach Komponentu 3 wydzielono następujące cztery Podkomponenty oznaczone jako 3A (*Ochrona przed powodzią Krakowa i Wieliczki*), 3B (*Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu*), 3C (*Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby*) oraz 3D (*Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu*) – zgodnie z następującym dokumentem: „*Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły*”:

http://www.odrapcu.pl/doc/OVFMP/Resettlement_Policy_Framework.pdf

Niniejszy PPNiP został przygotowany już po pozyskaniu przez Zamawiającego tytułu prawnego do nieruchomości. Aktualnie stan pozyskiwania nieruchomości na potrzeby Inwestycji przedstawia się następująco (stan na dzień 16.12.2016) :

	Całkowita liczba hektarów	Całkowita liczba działek	Działki publiczne	%	Działki prywatne	%	Przesiedlenia fizyczne	Przesiedlenia ekonomiczne
Zajęcia stałe	93,398	232	98	42,2	134	57,8	0	0
Zajęcia stałe (odszkodowanie wypłacone**) *	92,142	222	95	42,8	127	57,2	0	0
Zajęcia stałe (odszkodowanie niewypłacone)	1,256	10	3	30,0	7	70,0	0	0
Trwałe ograniczenia	2,600	161	75	46,6	86	53,4	0	0
Trwałe ograniczenia (odszkodowania wypłacone)	0	0	0	0	0	0	0	0

	Całkowita liczba hektarów	Całkowita liczba działek	Działki publiczne	%	Działki prywatne	%	Przesiedlenia fizyczne	Przesiedlenia ekonomiczne
Trwałe ograniczenia (odszkodowania niewypłacone)***	0	0	0	0	0	0	0	0

* Pozyskanie nieruchomości przed rozpoczęciem procedury upublicznienia PPNiP odbyło się z zachowaniem polityki operacyjnej OP 4.12 oraz zgodnie z zasadami określonymi w LARPF. Społeczeństwo zostało poinformowane z zachowaniem procedur OP 4.12, co szczegółowo opisano w rozdziale 9 niniejszego PPNiP. Wykonane wyceny odpowiadają metodologii przyjętej w OP 4.12 i niniejszym PPNiP.

** Odszkodowania za nieruchomości nieodpłatne (znajdujące się w zasobach nieruchomości Skarbu Państwa) zostały zakwalifikowane jako wypłacone.

*** Na dzień sporządzenia dokumentu PPNiP wartość odszkodowań w związku z trwałymi ograniczeniami nie została jeszcze określona. Wartość odszkodowań zostanie ustalona zgodnie z procedurą opisaną w pkt. 7.3

Zidentyfikowano 3 kategorie PAP uprawnionych do uzyskania kompensaty: właścicieli (w tym współwłaścicieli), użytkowników wieczystych nieruchomości oraz posiadaczy służebności gruntowych.

Zadaniem niniejszego PPNiP jest udokumentowanie, iż proces pozyskiwania nieruchomości na potrzeby realizacji Zadania odbył się zgodnie z wymaganiami określonymi w OP 4.12, ale też zapewnienie retroaktywnego stosowania zapisów OP 4.12.

2.1 OPIS ZADANIA

Zadanie objęte niniejszym PPNiP jest realizowane w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły. Prace zostały ujęte w Komponentie 3 – Ochrona przed powodzią Górnej Wisły. Podkomponentie 3B – *Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu*.

Kontrakt 3B.1 – *Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza*.

Jednostką Wdrażania Projektu (JWP) dla Kontraktu jest Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach (ŚZMiUW), który działa w imieniu Marszałka Województwa Świętokrzyskiego wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej.

Kotlina Sandomierska stanowi węzeł Wisły i ujść kilku znaczących dopływów. Obszar prawobrzeżnej części miasta Sandomierz chroniony jest wałami przeciwpowodziowymi, których stan i skuteczność ochronną zweryfikowała powódź w 2010 roku (największa w historii tego rejonu) powodując zalanie prawobrzeżnej części miasta i szkody wielkich rozmiarów. System ochrony przed powodzią wymaga usprawnienia i dostosowania do przepływu wielkich wód. W ramach Kontraktu 3B.1 przewiduje się dokonanie odcinkowej modernizacji systemu wałów przeciwpowodziowych wraz z konieczną modernizacją systemu przepompowni chroniących tereny zawała w czasie spływu wielkich wód.

Kontrakt 3B.1 ma za zadanie: poprawić stan ochrony przeciwpowodziowej prawobrzeżnej części Sandomierza poprzez odwodnienie terenu w widłach rzek Wisły i Trześniówki; zabezpieczyć osiedle mieszkaniowe oraz Hutę Szkła przed zalewem od rzeki Wisły i Trześniówki; zabezpieczyć dolinę Koprzywianki przed powodzią; poprawić ochronę przed podtopieniami oraz zmniejszyć ryzyko występowania powodzi w miejscowościach Zajeziarze, Szewce i Sońniczany oraz okolicznych terenów.

Kontrakt 3B.1 *Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza* obejmuje realizację 6 obiektów:

- 1) **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ujściowego odcinka rzeki Atramentówki, budowa nowej pompowni „Koćmierzów” i śluzy grawitacyjnej w Koćmierzowie (w prawym wale Wisły) oraz kanału odprowadzającego wodę z Atramentówki do pompowni**, w ramach którego wykonane będą roboty obejmujące:
 - budowę przepompowni „Koćmierzów” ze zbiornikiem retencyjnym,
 - budowę rowu doprowadzającego wodę do pompowni od rzeki Atramentówki,
 - budowę rowu odpływowego z odprowadzeniem do rzeki Wisły,
 - przebudowę istniejącej śluzy wałowej w wale opaskowym Huty Szkła Pilkington,
 - odcinkowe uporządkowanie koryta Atramentówki.

- 2) **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ciekę Struga A wraz z przebudową i rozbudową przepompowni „Nadbrzezie”**, w ramach którego wykonane będą roboty obejmujące:
 - rozbudowę zbiornika retencyjnego i śluzy wałowej,
 - modernizację przepompowni „Nadbrzezie” wraz z przebudową rowu odprowadzającego wody z przepompowni do Trześniówki,
 - przebudowę rowu melioracyjnego Struga A, przebudowę przepustów i zjazdów na trasie rowu o niewystarczającej przepustowości, wzmocnienie koryta rowu.

- 3) **Rozbudowa wału opaskowego zabezpieczającego przed wodami powodziowymi Hutę Szkła i osiedle mieszkaniowe w msc. Sandomierz wraz z rozbudową wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły od ul. Lwowskiej do połączenia z wałem Koćmierzów**, w ramach, którego wykonane będą roboty obejmujące:
 - rozbudowę istniejącego wału opaskowego w ciągu ulic Mostowej i Zarzeczce na długości 2849 m, obejmującą poszerzenie wału, podwyższenie jego korony oraz doszczelnienie wraz z poszerzeniem jezdni przebiegającej po kornie wału,
 - rozbudowę istniejącego wału Wiślanego na długości 609 m, obejmującą podwyższenie korony wału i jego doszczelnienie,
 - wykonanie bramy przeciwpowodziowej na kanale wraz z przebudową wjazdu do portu,
 - przebudowę, rozbudowę i budowę obiektów wałowych oraz kolidujących z obiektem wałowym sieci uzbrojenia terenu.

- 4) **Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki – wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400**, w ramach którego wykonane będą roboty obejmujące:
- rozbudowę lewego i prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Koprzywianki na odcinku o łącznej długości 27,39 km (lewy wał o długości 12,992 km, wał prawy o długości 14,398 km),
 - budowę dróg serwisowych.

Docelowe parametry wałów:

- szerokość korony wału 3,0 – 4,0 m,
- nachylenie skarpy odwodnej 1:2 – 1:2,25,
- nachylenie skarpy odpowietrznej 1:2 – 1:1,25,
- średnia wysokość ok. 4 – 5 m.

- 5) **Budowa przepompowni wody w miejscowości Szewce**, w ramach którego wykonane będą roboty obejmujące:

- oczyszczenie, odmulenie oraz poszerzenie dna kanału doprowadzającego,
- rozbudowę zbiornika retencyjnego,
- rozbiórkę istniejącego budynku przepompowni i budowę nowej przepompowni wody,
- budowę nowego wylotu,
- wykonanie zbiornika bezodpływowego na ścieki.

- 6) **Rozbudowa przepompowni wody w miejscowości Zajeziórze**, w ramach którego wykonane będą roboty obejmujące:

- rozbudowę zbiornika retencyjnego,
- przebudowę przepompowni wraz z montażem nowych agregatów pompowych i wymianę rurociągów tłoczonych, przebudowę wylotu i modernizację koryta odpływowego,
- przebudowę śluzy wałowej, przebudowę wylotu i koryta odpływowego,
- przebudowę parkingu oraz drogi dojazdowej do pompowni,
- budowę zbiornika bezodpływowego na ścieki.

2.2 OBSZAR REALIZACJI ZADANIA 3B.1

Struktura zagospodarowania terenów, na których planowana jest realizacja omawianych obiektów wchodzących w skład Zadania obejmuje głównie: użytki rolne (grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty pod rowami), nieużytki oraz grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi.

Na obszarze realizacji robót brak jest budynków mieszkalnych i innych budynków. Występują natomiast elementy infrastruktury takie, jak części dróg (wjazdy, zjazdy) oraz sieci energetyczne. Identyfikacja ta może nie być ostateczna, ponieważ na etapie realizacji robót mogą się ujawnić dodatkowe elementy infrastruktury, zwłaszcza podziemnej, nie zinwentaryzowane na dotychczasowych mapach.

W związku z realizacją Kontraktu 3B.1 *Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza* konieczne będzie stałe zajęcie części 232 nieruchomości o łącznym areale 93,40 ha, z czego

116 działek stanowi własność osób fizycznych, co stanowi ok. 6,32 ha czyli zaledwie 7% niezbędnego areалу. Osoba fizyczna jest użytkownikiem wieczystym 1 działki (zajęcie stałe ok. 0,41 ha). 8 działek jest własnością osób prawnych (zajęcie stałe ok. 1,09 ha, 1% niezbędnego areалу), osoby prawne są również użytkownikiem wieczystym 9 działek (zajęcie stałe ok. 0,21 ha). Polskie Koleje Państwowe S.A.¹ są użytkownikiem wieczystym 1 działki (zajęcie stałe ok. 0,0141 ha). Pozostałe działki są w zasobach nieruchomości Gminy lub Gmina jest władającym nieruchomościami (24 działki, zajęcie stałe ok. 4,20 ha, 5% niezbędnego areалу) bądź Skarbu Państwa (73 działki, zajęcie stałe ok. 81,15 ha, 87% niezbędnego areалу).

W związku z realizacją Kontraktu 3B.1 *Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza* konieczne będzie nałożenie trwałego ograniczenia sposobu korzystania ze 161 nieruchomości o powierzchni 2,60 ha, z czego 85 działek jest własnością osób fizycznych, co stanowi ok. 0,50 ha czyli 19% areалу. 1 działka jest własnością osoby prawnej (trwałe ograniczenie na 0,04 ha, 2% areалу). Pozostałe działki są w zasobach nieruchomości Gminy (12 działek, trwałe ograniczenie na 0,17 ha, 7% areалу), Województwa Świętokrzyskiego (2 działki, trwałe ograniczenie na 0,22 ha, 8% areалу) bądź Skarbu Państwa (61 działek, trwałe ograniczenie na 1,67 ha, 64% areалу).

Wszystkie nieruchomości położone są na terenie Gmin Sandomierz, Koprzywnica i Samborzec.

Dla Kontraktu 3B.1 zostało wydanych sześć decyzji PNRI, z czego pięć decyzji przeniosło własność nieruchomości nie będących własnością Skarbu Państwa na Skarb Państwa. Jedna decyzja PNRI (dla obiektu Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki – wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400) przeniosła własność nieruchomości na Województwo Świętokrzyskie. Decyzja ta została wydana jako pierwsza z sześciu jeszcze przed nowelizacją Ustawy z dnia 8 lipca 2010 r.

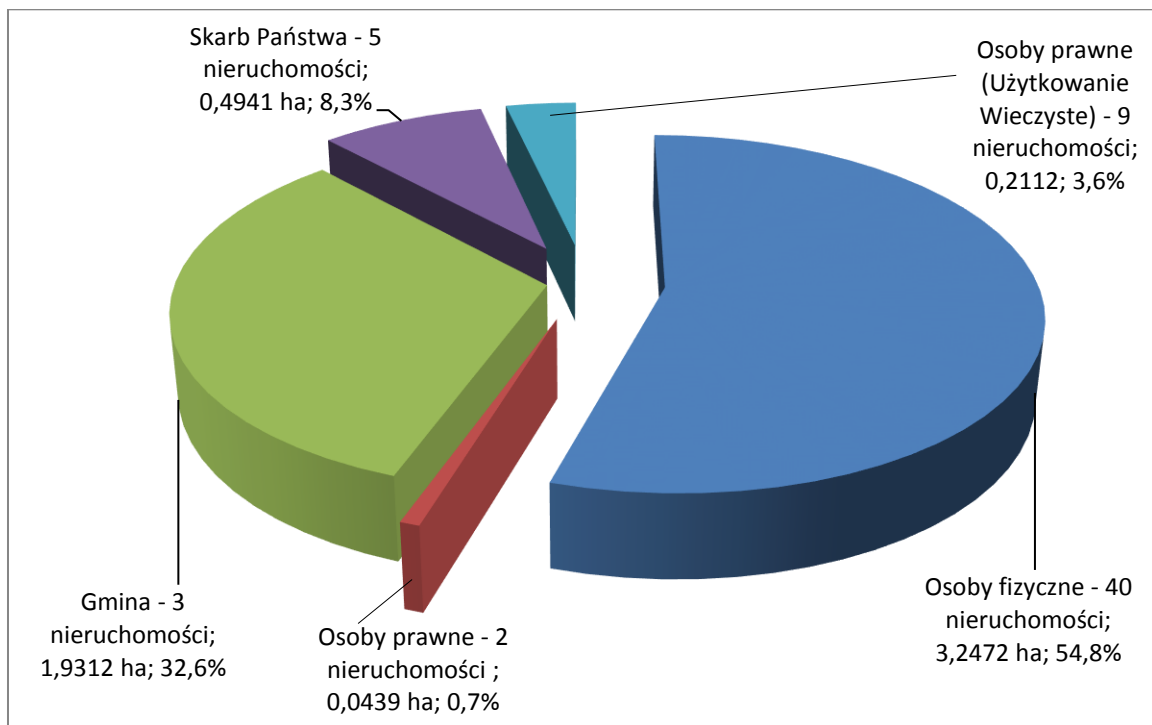
Nieruchomości pozostaną w zasobach nieruchomości tak jak zostało to określone w wydanych decyzjach. Pomimo, że poszczególne działki znajdują się w odrębnych zasobach, z punktu widzenia ŚZMIUW, nie zmienia to zasad na jakich są/będą wypłacane odszkodowania oraz będzie realizowany Kontrakt 3B.1.

Kontrakt 3B.1 obejmuje sześć obiektów:

- 1) **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ujściowego odcinka rzeki Atramentówki, budowa nowej pompowni „Koćmierzów” i śluzy grawitacyjnej w Koćmierzowie (w prawym wale Wisły) oraz kanału odprowadzającego wodę z Atramentówki do pompowni** - obiekt w całości położony na obszarze miasta Sandomierz (prawobrzeżna część Sandomierza – Koćmierzów), gmina Sandomierz, powiat sandomierski, woj. świętokrzyskie.
- 2) **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ciekę Struga A wraz z przebudową i rozbudową przepompowni „Nadbrzezie”** - obiekt zlokalizowany jest na terenie miasta Sandomierz, gmina Sandomierz, powiat sandomierski, woj. świętokrzyskie.

¹ Polskie Koleje Państwowe S.A. - jednoosobowa spółka Skarbu Państwa, której jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa (obecnie reprezentowany przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju).

- 3) **Rozbudowa wału opaskowego zabezpieczającego przed wodami powodziowymi Hutę Szkła i osiedle mieszkaniowe w msc. Sandomierz wraz z rozbudową wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły od ul. Lwowskiej do połączenia z wałem Koćmierzów** - obiekt w całości położony w gminie Sandomierz. Obiekt będzie realizowany w południowej, prawobrzeżnej części Sandomierza.
- 4) **Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki – wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400** - obiekt położony jest na terenie gmin Sandomierz, Koprzywnica i Samborzec (wszystkie w powiecie sandomierskim).
- 5) **Budowa przepompowni wody w miejscowości Szewce** - obiekt w całości położony jest na terenie miejscowości Szewce, gmina Samborzec, powiat sandomierski.
- 6) **Rozbudowa przepompowni wody w miejscowości Zajeziórze** - obiekt zlokalizowany jest na terenie miejscowości Zajeziórze, gmina Samborzec, powiat sandomierski.

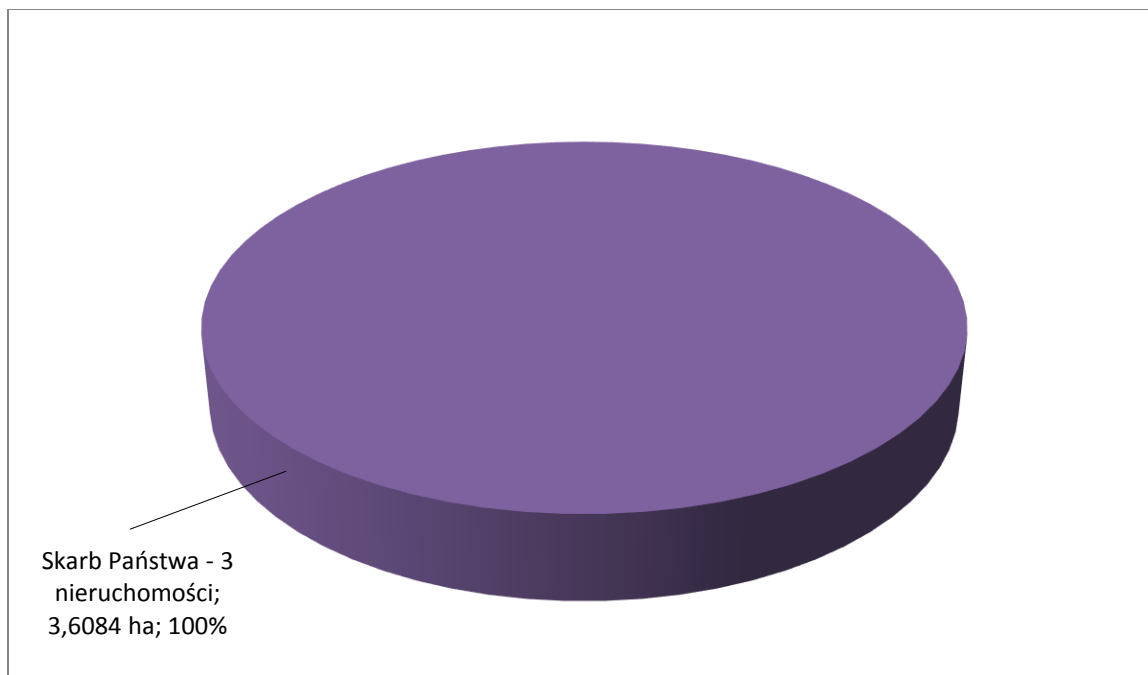

Rysunek 1 - Procentowy i ilościowy podział działek pod zajęcia stałe dla obiektu: *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ujściowego odcinka rzeki Atramentówki, budowa nowej pompowni „Koćmierzów” i śluzy grawitacyjnej w Koćmierzowie (w prawym wale Wisły) oraz kanału odprowadzającego wodę z Atramentówki do pompowni*

Dla planowanego obiektu **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ujściowego odcinka rzeki Atramentówki, budowa nowej pompowni „Koćmierzów” i śluzy grawitacyjnej w Koćmierzowie (w prawym wale Wisły) oraz kanału odprowadzającego wodę z Atramentówki do pompowni** konieczne jest wywłaszczenie części 54 nieruchomości o łącznej powierzchni 5,43 ha. 40 nieruchomości planowanych do wywłaszczenia to nieruchomości będące własnością osób fizycznych, 2 nieruchomości stanowią własność osób prawnych i 3 nieruchomości znajdują się w zasobie nieruchomości Gminy. Użytkownikiem wieczystym 9 nieruchomości stanowiących własność Skarbu

Państwa są osoby prawne. Nie jest konieczne wywłaszczenie części 5 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,49 ha będących w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa.

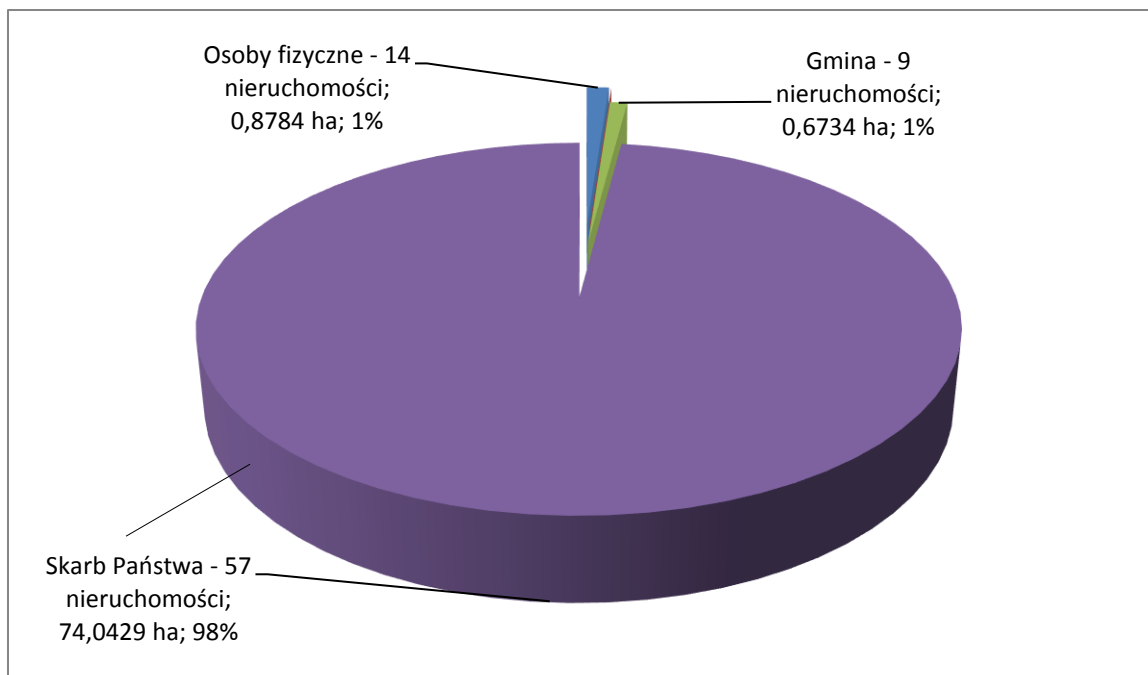
Żadna z nieruchomości planowanych do zajęcia stałego w związku z realizacją obiektu nie należy do Agencji Nieruchomości Rolnych.

*Rysunek 2 - Procentowy i ilościowy podział działek pod zajęcia stałe dla obiektu: **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie cieków Struga A wraz z przebudową i rozbudową przepompowni „Nadbrzezie”***

Dla planowanego obiektu **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie cieków Struga A wraz z przebudową i rozbudową przepompowni „Nadbrzezie”** nie będzie konieczne wywłaszczenie nieruchomości. Nie jest konieczne wywłaszczenie części 3 nieruchomości o łącznej powierzchni 3,61 ha będących w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa.

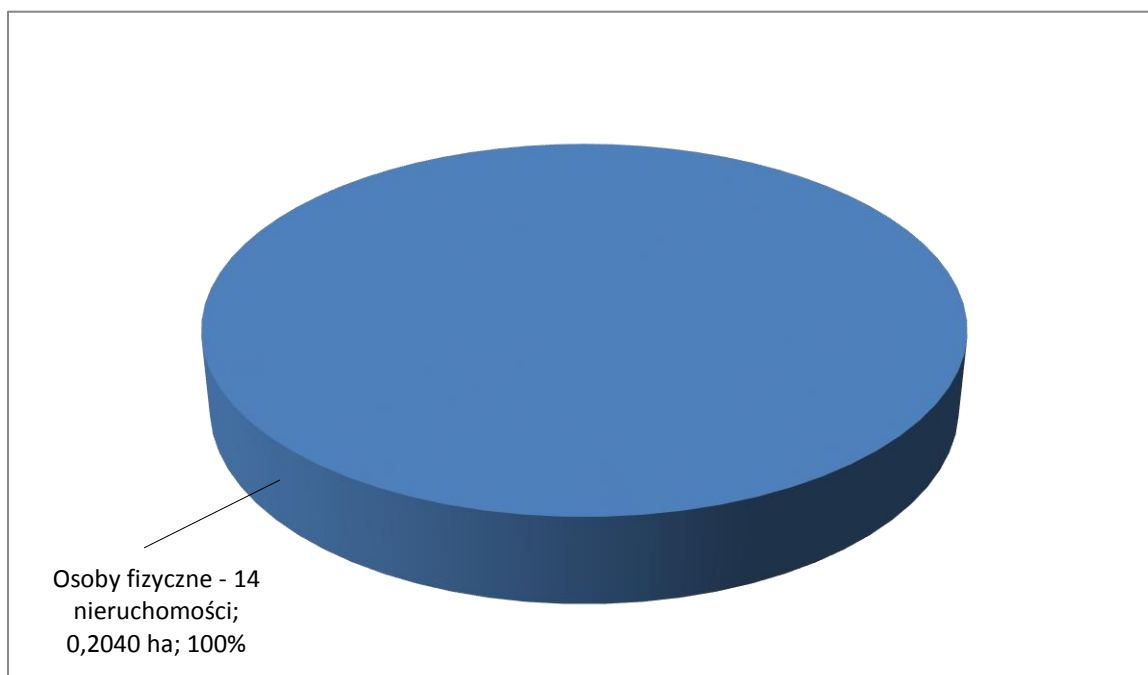
Żadna z nieruchomości planowanych do zajęcia stałego w związku z realizacją obiektu nie należy do Agencji Nieruchomości Rolnych.

Rysunek 3 – Procentowy i ilościowy podział działek pod zajęcia stałe dla obiektu: *Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki – wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400*

Dla planowanego obiektu **Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki – wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400** konieczne jest wywłaszczenie części 23 nieruchomości o łącznej powierzchni 1,55 ha. Spośród planowanych do wywłaszczenia części nieruchomości 14 stanowi własność osób fizycznych, a 9 znajduje się w zasobie nieruchomości Gminy lub Gmina jest władającym nieruchomościami (8 nieruchomości). Nie jest konieczne wywłaszczenie części 57 nieruchomości o łącznej powierzchni 74,04 ha będących w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa.

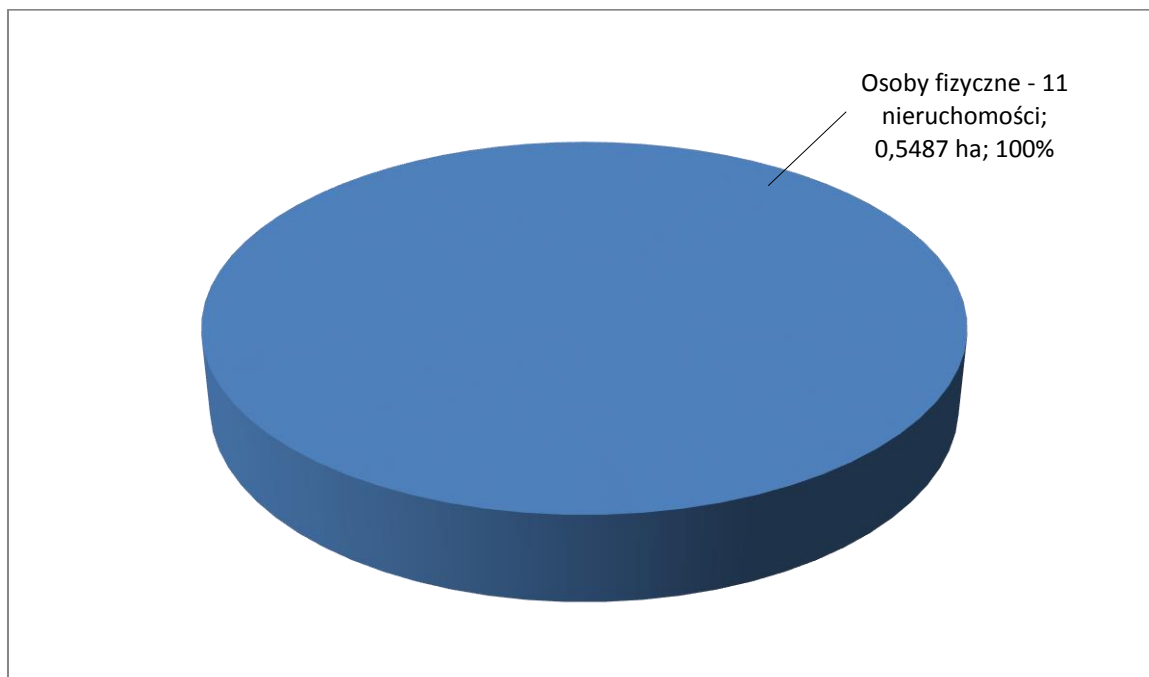
Dla tego obiektu brak jest działek będących w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych.

Rysunek 4 - Procentowy i ilościowy podział działek pod zajęcia stałe dla obiektu: *Budowa przepompowni wody w miejscowości Szewce*

Dla planowanego obiektu **Budowa przepompowni wody w miejscowości Szewce** planowane jest wywłaszczenie części 14 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,20 ha, które są własnością osób fizycznych. Dla tego obiektu nie występują działki będące w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa.

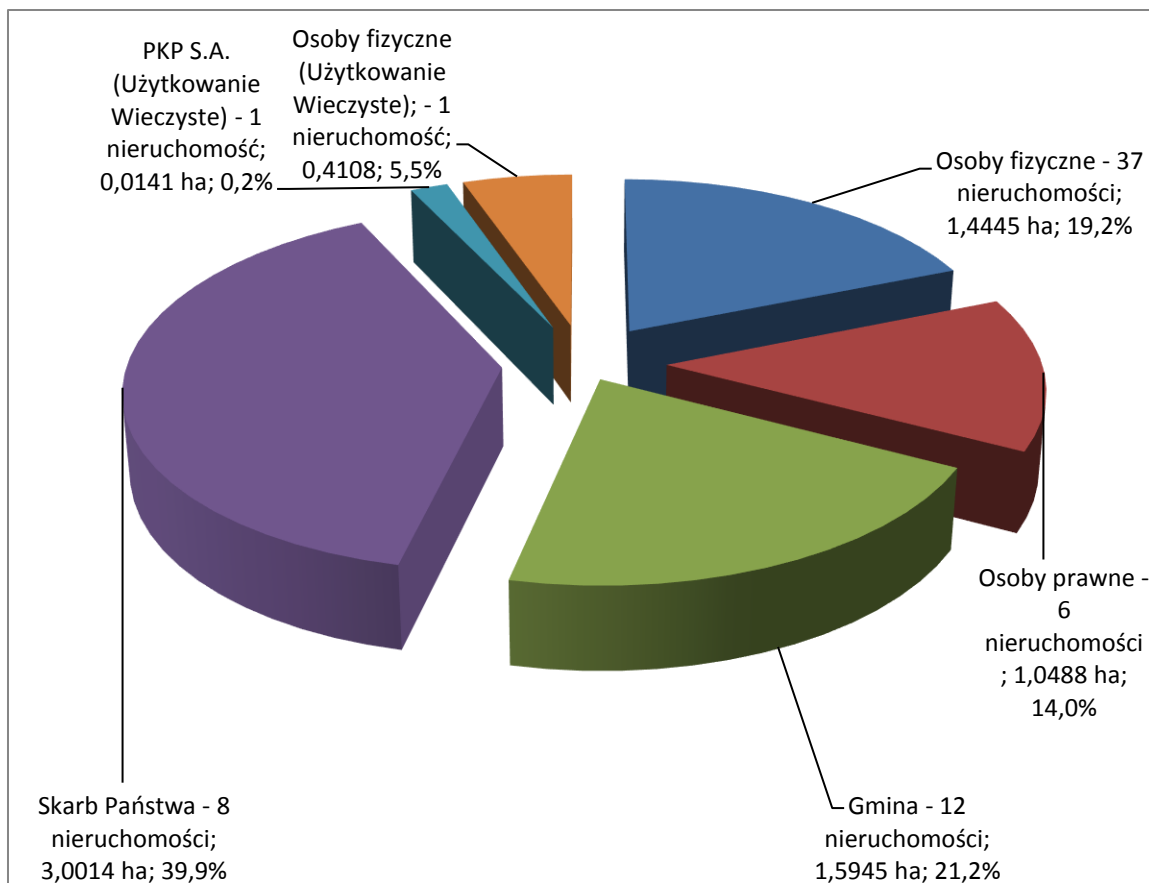
Dla tego obiektu nie występują działki będące w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych.

Rysunek 5 - Procentowy i ilościowy podział działek pod zajęcia stałe dla obiektu: *Rozbudowa przepompowni wody w miejscowości Zajeziórze*

Dla planowanego obiektu **Rozbudowa przepompowni wody w miejscowości Zajeziórze** planowane jest wywłaszczenie części 11 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,55 ha, które są własnością osób fizycznych. Dla tego obiektu nie występują działki będące w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa.

Dla tego obiektu nie występują działki będące w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych.

Rysunek 6 - Procentowy i ilościowy podział działek pod zajęcia stałe dla obiektu: **Rozbudowa wału opaskowego zabezpieczającego przed wodami powodziowymi Hutę Szkła i osiedle mieszkaniowe w msc. Sandomierz wraz z rozbudową wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły od ul. Lwowskiej do połączenia z wałem Koćmierzów**

Dla planowanego obiektu **Rozbudowa wału opaskowego zabezpieczającego przed wodami powodziowymi Hutę Szkła i osiedle mieszkaniowe w msc. Sandomierz wraz z rozbudową wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły od ul. Lwowskiej do połączenia z wałem Koćmierzów** konieczne jest wywłaszczenie części 57 nieruchomości o łącznej powierzchni 4,51 ha. 37 nieruchomości planowanych do wywłaszczenia to nieruchomości będące własnością osób fizycznych, 6 nieruchomości będących własnością osób prawnych i 12 nieruchomości będących w zasobie nieruchomości Gminy lub Gmina jest władającym nieruchomościami (6 nieruchomości). Użytkownikiem wieczystym 1 nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa jest osoba fizyczna. Użytkownikiem wieczystym 1 nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa są Polskie Koleje Państwowe S.A. (spółka kapitałowa). Odszkodowanie Polskim Kolejom Państwowym za użytkowanie wieczyste zostało wypłacone w dniu 13.04.2016 r. Nie jest konieczne wywłaszczenie części 8 nieruchomości o łącznej powierzchni 3,00 ha będących w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa. Dla tego obiektu nie występują działki będące w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych.

Szczegółowe zestawienie nieruchomości (aktualne na dzień 16.12.2016 r.) niezbędnych do wywłaszczenia na potrzeby zajęć stałych i trwałych ograniczeń w użytkowaniu wraz z

charakterystyką ich zagospodarowania przedstawiono w tabeli stanowiącej Załącznik nr 1² do niniejszego PPNiP.

Na dzień 16.12.2016 r. stan pozyskiwania nieruchomości dla zajęć stałych znajdujących się w obszarze realizacji Zadania przedstawia się następująco:

- dla obiektu Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ujściowego odcinka rzeki Atramentówki, budowa nowej pompowni „Koćmierzów” i śluzy grawitacyjnej w Koćmierzowie (w prawym wale Wisły) oraz kanału odprowadzającego wodę z Atramentówki do pompowni pozyskano 100 % nieruchomości (co wynika z decyzji PNRI), przy czym zaawansowanie wypłaty odszkodowań to 85 % całkowitej kwoty odszkodowań,
- dla obiektu Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie cieku Struga A wraz z przebudową i rozbudową przepompowni „Nadbrzezie” – dla tego obiektu nie występują zajęcia stałe.
- dla obiektu Rozbudowa wału opaskowego zabezpieczającego przed wodami powodziowymi Hutę Szkła i osiedle mieszkaniowe w msc. Sandomierz wraz z rozbudową wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły od ul. Lwowskiej do połączenia z wałem Koćmierzów pozyskano 100 % nieruchomości (co wynika z decyzji PNRI), zaawansowanie wypłaty odszkodowań to 86 % całkowitej kwoty odszkodowań;
- dla obiektu Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki - wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400 pozyskano 100 % nieruchomości (co wynika z decyzji PNRI), zaawansowanie wypłaty odszkodowań to 99,9 % całkowitej kwoty odszkodowań;
- dla obiektu Budowa przepompowni wody w miejscowości Szewce pozyskano 100 % nieruchomości (co wynika z decyzji PNRI), zaawansowanie wypłaty odszkodowań to 100 % całkowitej kwoty odszkodowań;
- dla obiektu Rozbudowa przepompowni wody w miejscowości Zajeziorko pozyskano 100 % nieruchomości (co wynika z decyzji PNRI), zaawansowanie wypłaty odszkodowań to 100 % całkowitej kwoty odszkodowań.

Zidentyfikowano potencjalne wypłaty odszkodowań dla 98³ nieruchomości (stanowiących własność osób fizycznych bądź prawnych lub znajdujących się w zasobie nieruchomości Gminy) o łącznej powierzchni 0,71 ha, dla których zostało nałożone trwałe ograniczenie sposobu korzystania. Szczegóły zostały opisane w niniejszym punkcie powyżej. Trwałe ograniczenia sposobu korzystania spowodowane są przez:

- ✓ budowę przepustu w ciągu kanału odprowadzającego oraz budowa zjazdów publicznych (1 działka);
- ✓ budowę przyłącza energetycznego sN (2 działki);
- ✓ budowę przyłącza wodociągowego do budynku sterowni wraz z hydrantem (3 działki);
- ✓ budowę rurociągu doprowadzającego wodę (2 działki);
- ✓ budowę sieci kanalizacyjnej (1 działka);

² Załącznik ten nie podlega upublicznieniu z uwagi na ochronę danych osobowych.

³ 161 nieruchomości, które zostały wymienione powyżej obejmują również te, będące w zasobie nieruchomości Województwa Świętokrzyskiego bądź Skarbu Państwa.

- ✓ budowę zasilania sN (1 działka);
- ✓ budowę zjazdu i włączenie do wewnętrznej drogi dojazdowej do pompowni (1 działka);
- ✓ budowę zjazdu z drogi publicznej (1 działka);
- ✓ odmulenie oraz roboty budowlane związane z udrożnieniem koryta cieku Struga A (60 działek);
- ✓ odmuleniem rowu wraz z robotami budowlanymi polegającymi na odtworzeniu uszkodzonego umocnienia na wylocie ze skrzyni zrzutowej pompowni oraz remont skrzyni zrzutowej (1 działka);
- ✓ przebudowę sieci energetycznej (1 działka);
- ✓ roboty związane z rozbiórką ogrodzenia (2 działki);
- ✓ rozbudowę przepustu wałowego (13 działek);
- ✓ rozbudowę przepustu wałowego oraz sieci energetycznej (1 działka);
- ✓ rozbudowę sieci energetycznej (4 działki);
- ✓ rozbudowę sieci teletechnicznej (4 działki).

Dla części 159⁴ nieruchomości, których stałe zajęcie jest konieczne do realizacji Kontraktu, (nieruchomości będących własnością osób fizycznych, bądź prawnych, nieruchomości znajdujących się w zasobach Gminy, nieruchomości, których władającym jest Gmina lub nieruchomości, której użytkownikiem wieczystym są osoby fizyczne, osoby prawne lub Polskie Koleje Państwowe S.A.) na podstawie EGIB przeprowadzono analizę w zakresie użytkowania, która wykazała, że spośród tych nieruchomości:

- 81 nieruchomości jest zakwalifikowanych jako grunty orne, przy czym na części działek znajdują się dodatkowo łąki trwałe lub nieużytki. Sumaryczna wartość zajęcia tego rodzaju nieruchomości wynosi 6,10 ha,
- 18 nieruchomości jest zakwalifikowanych jako drogi, przy czym sumaryczna wartość zajęcia dla tego rodzaju nieruchomości to 2,15 ha,
- 19 nieruchomości to grunty zadrzewione i zakrzewione oraz sady, przy czym na części działek występują dodatkowo grunty orne, łąki trwałe, grunty pod rowami oraz nieużytki. Sumaryczna wartość zajęcia tego rodzaju nieruchomości to 1,25 ha,
- 10 nieruchomości stanowią nieużytki, przy czym sumaryczna wartość powierzchni zajęcia tego rodzaju nieruchomości to 0,22 ha,
- 4 nieruchomości stanowią grunty rolne zabudowane i inne tereny zabudowane, przy czym sumaryczna wartość powierzchni zajęcia tego rodzaju nieruchomości to 0,20 ha. Co istotne, w związku z realizacją Zadania nie nastąpi wkroczenie na teren zabudowy albo takie ograniczenie obszaru tych nieruchomości, które uniemożliwiłoby korzystanie z tych nieruchomości zgodnie z ich celem,

⁴ 232 nieruchomości, które zostały wymienione powyżej obejmują również te, będące w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa.

- 23 nieruchomości stanowią łąki trwałe i pastwiska trwałe, częściowo nieużytkowane, sumaryczna wartość powierzchni zajęcia tego rodzaju nieruchomości to 1,30 ha,

- 4 nieruchomości stanowią tereny przemysłowe, tereny kolejowe i tereny różne, przy czym sumaryczna wartość powierzchni zajęcia tego rodzaju nieruchomości to 1,02 ha.

14 nieruchomości, gdzie Gmina nie jest właścicielem ale władającym nieruchomością, (8 dla obiektu **Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki – wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400** oraz 6 dla obiektu **Rozbudowa wału opaskowego zabezpieczającego przed wodami powodziowymi Hutę Szkła i osiedle mieszkaniowe w msc. Sandomierz wraz z rozbudową wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły od ul. Lwowskiej do połączenia z wałem Koćmierzów**) mają nieuregulowany stan prawny, w związku z czym wypłata odszkodowania, w odniesieniu do tych nieruchomości, będzie ustalana na zasadach dotyczących nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, zgodnie z przepisami Specustawy powodziowej i UGN oraz zasadami określonymi w niniejszym PPNiP. W innych przypadkach nieuregulowanych stanów prawnych nieruchomości postępowania prowadzone są w takim samym trybie jak opisany powyżej, włączając zastosowanie procedury specjalnej, o której mowa w pkt. 6.2.2.

Wśród nieruchomości, na których realizowane będzie Zadanie nie ma nieruchomości, na których zlokalizowane są ogrody działkowe. Na obecnym etapie prac nad PPNiP brakuje pełnych informacji, czy nieruchomości, na których realizowane będzie Zadanie są przedmiotem dzierżawy.

Dla 3 działek (2 działki dla obiektu **Budowa przepompowni wody w miejscowości Szewce** oraz 1 działka dla obiektu **Rozbudowa przepompowni wody w miejscowości Zajeziarze**) stanowiących własność osób fizycznych zidentyfikowano występowanie ograniczonych praw rzeczowych (służebności gruntowe).

Dla 9 działek będącej własnością Skarbu Państwa zidentyfikowano użytkowanie wieczyste na rzecz osób prawnych, natomiast dla 1 działki na rzecz osoby fizycznej. Dla jednej działki będącej własnością Skarbu Państwa zidentyfikowano użytkowanie wieczyste na rzecz Polskich Kolei Państwowych S.A.

Na obszarze realizacji Zadania nie ma dóbr i zabytków kultury, za wyjątkiem obiektu **Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki – wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400**, którego realizacja w części będzie odbywała się na terenach strefy ochrony konserwatorskiej urbanistycznej, architektonicznej i krajobrazowej Sandomierza. Realizowane prace nie powodują bezpośredniego zagrożenia dla obiektów objętych ochroną konserwatorską. Nie znajdują się tam ujęcia wody oraz inne elementy infrastruktury technicznej i społecznej, istotne dla lokalnej społeczności i mogące wymagać kompensaty w niniejszym PPNiP.

Zadanie jedynie na niewielkim fragmencie realizowane będzie w granicach obszarów Natura 2000. Dotyczy to odcinka rowu odprowadzającego wody z zawala bezpośrednio po wystąpieniu wysokich stanów wód. Budowa odcinka rowu w obrębie międzywała Wisły w ramach obiektu **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie cieku Struga A wraz z przebudową i rozbudową przepompowni „Nadbrzezie”** nie powoduje ingerencji w siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków uznanych za przedmioty ochrony w obszarze Tarnobrzeska Dolina Wisły PLH180049.

3 Podstawowe zasady przyjęte w PPNiP⁵

O ile nie zostaną zaplanowane i wdrożone odpowiednie środki minimalizujące i zapobiegające, zajęcia nieruchomości mogą tworzyć i wzmacniać nierówności, powodować wykluczenia społeczne oraz skutkować trwałymi szkodami środowiskowymi. W związku z tym w procesie projektowania i implementacji procesu pozyskiwania nieruchomości i wysiedleń należy kierować się poniższymi zasadami:

1. Należy minimalizować, a w miarę możliwości unikać dokonywania przymusowych trwałych zajęć nieruchomości. Tam, gdzie nie da się uniknąć dokonywania trwałych zajęć, w przygotowywanych PPNiP zastosowanie znajdą procedury i wymagania określone w LARPF, a dotyczące minimalizowania wpływu zajęć nieruchomości na zainteresowane strony.
(zob.http://www.odrapcu.pl/doc/OVFMP/Ramowy_dokument_dotyczacy_Przesiedlenia_i_Pozyskiwania_Nieruchomosci.pdf)
2. Procedury wywłaszczeniowe zapewnią poprawę warunków życia ludności, a co najmniej ich odtworzenie do poziomu sprzed realizacji projektu.
3. Wszystkie osoby dotknięte skutkami realizacji projektu (PAP) zostaną właściwie skonsultowane i otrzymają możliwość aktywnej i skutecznej partycypacji w procesie rozwoju Projektu oraz dostęp do mechanizmów składania skarg i wniosków. Konsultacje społeczne powinny uwzględniać potrzeby grup szczególnie wrażliwych oraz te wynikające z tożsamości płciowej partycypantów.
4. Osobom dotkniętym skutkami realizacji projektu należy zapewnić dostęp do uczciwej, sprawiedliwej i niedrogiej procedury odwoławczej przed niezależnym organem lub przed sądem oraz do przeprowadzenia tej procedury bez zbędnej zwłoki.
5. Wszystkie zajęcia nieruchomości, zarówno trwałe, jak i czasowe⁶ będą realizowane zgodnie z procedurami określonymi w prawie polskim i OP 4.12, jak to określono w LARPF i zostaną uszczegółowione w konkretnych PPNiP. PPNiP jest zgodny z LARPF.
6. PPNiP dotyczy trwałych lub czasowych zajęć nieruchomości, a także trwałych lub czasowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, w szczególności skutkujących utratą (czasową lub całkowitą) źródeł przychodów albo obniżeniem standardu życia.
7. Implementacja PPNiP będzie monitorowana i dokumentowana, a po zakończeniu zostanie poddana ewaluacji.
8. Proces partycypacji społecznej, działania osłonowe i minimalizujące będą prowadzone przy założeniu konieczności zapewnienia równego traktowania bez względu na wiek, płeć czy niepełnosprawność osób dotkniętych skutkami realizacji projektu. Szczególną uwagę należy poświęcić tym gospodarstwom domowym, których członkowie/członki należą do szczególnie wrażliwych grup społecznych.

⁵ Treść rozdziału zgodna z LARPF.

⁶ Zajęcie czasowe rozumiane jako wynajęcie i zwrot w dobrym stanie.

9. Plan przesiedleń i zajęcia nieruchomości są opracowywane i realizowane jako integralna część Projektu. Pełne koszty związane z koniecznością zaplanowania i wdrożenia działań kompensacyjnych zostaną włączone do kosztów i korzyści Projektu.
10. Kompensacja dla osób ekonomicznie dotkniętych skutkami realizacji Projektu, w szczególności dla osób wywłaszczonych nastąpi przed rozpoczęciem robót budowlanych na wywłaszczonej nieruchomości.
11. W ramach działań kompensacyjnych priorytet zostanie przyznany kompensacji na zasadach „ziemia za ziemię” poprzez przyznanie nieruchomości o podobnym potencjale produkcyjnym. Kompensacja pieniężna będzie stosowana tam, gdzie zajęcie nieruchomości lub jej części pozostaje bez wpływu na możliwość wykorzystywania nieruchomości na dotychczasowe cele, jak również tam, gdzie osoba ekonomicznie dotknięta skutkami projektu wyraża wolę otrzymania rekompensaty pieniężnej.
12. Czasowe zajęcie nieruchomości na potrzeby realizacji Zadania jest możliwe jedynie za dobrowolnie wyrażoną zgodą właściciela nieruchomości i na zasadach określonych w oświadczeniu udzielającym tej zgody.
13. Nieruchomości podlegające zajęciom czasowym po zakończeniu prac zostaną przywrócone do stanu pierwotnego tak, aby umożliwić ich właścicielom lub użytkownikom korzystanie z tych nieruchomości w sposób, w jaki czynili to przed realizacją Projektu.
14. Niezależnie od tytułu prawnego do nieruchomości, wszystkie osoby dotknięte skutkami realizacji projektu otrzymają wsparcie różnego rodzaju, zgodnie z Matrycą Działań Kompensujących znajdującą się w LARPF. Brak tytułu prawnego do nieruchomości nie powinien być przeszkodą dla otrzymania kompensacji i/albo wsparcia innego rodzaju. Szczegółowe zasady pozyskiwania nieruchomości, prowadzenia procedury partycypacji społecznej oraz działania minimalizujące, zapobiegawcze, osłonowe i kompensacyjne zostały określone w niniejszym PPNiP.

W razie potrzeby, PPNiP będzie podlegał aktualizacji w miarę postępu prac projektowych oraz pojawiania się nowych okoliczności faktycznych i prawnych.

W ramach obiektu **Rozbudowa wału opaskowego zabezpieczającego przed wodami powodziowymi Hutę Szkła i osiedle mieszkaniowe w msc. Sandomierz wraz z rozbudową wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły od ul. Lwowskiej do połączenia z wałem Koćmierzów** do zaprojektowania została brama przeciwpowodziowa, nie będzie jednak konieczności pozyskania kolejnych nieruchomości, ponieważ zostały one wpisane w decyzji PNRI z dnia 17.12.2015 r. dla wspomnianego wyżej obiektu.

Kluczowym celem PPNiP jest nabywanie nieruchomości niezbędnych do realizacji Kontraktu zgodnie z polskim prawodawstwem i polityką Banku Światowego OP 4.12 w sposób, który zminimalizuje negatywne oddziaływania na PAP, poprawi lub co najmniej przywróci warunki ich życia i zapewni długotrwałe zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska na tym obszarze.

Celem PPNiP jest m. in. zebranie podstawowych danych socjoekonomicznych na temat osób objętych projektem, zidentyfikowanie oddziaływań, określenie działań łagodzących i kompensujących ewentualne negatywne oddziaływania, ocena czy warunki w zakresie dalszego gospodarowania na nieruchomościach objętych projektem zostały

przywrócone (tak w przypadku nieruchomości należących do osób fizycznych lub prawnych, jak i podmiotów publicznych, tj. Skarbu Państwa, Gminy Sandomierz i Gminy Samborzec). W dokumencie PPNiP opisane zostały również procedury, budżet i terminy osiągnięcia powyższych celów.

Dokument PPNiP będzie podlegać, w oparciu o ustalone wskaźniki, ciągłemu monitoringowi i aktualizacji przez zespół Konsultanta i przez JRP w miarę postępu prac oraz pojawiania się nowych okoliczności faktycznych i prawnych wpływających na realizację jego zapisów. Pozwoli to m.in. na dostarczenie stosownych informacji osobom dotkniętym skutkami Projektu, wczesną identyfikację ryzyk i wdrożenie metod, które pozwolą na minimalizację lub eliminację tych ryzyk. Wyniki monitoringu będą przedstawiane w raportach: miesięcznym oraz kwartalnym.

Ocena ex-post będzie przeprowadzona sześć miesięcy po całkowitym wdrożeniu PPNiP i jego cele zostaną ocenione i udokumentowane.

4 Minimalizacja wpływu

4.1 ODDZIAŁYWANIA SPOŁECZNE

W świetle OP 4.12 za oddziaływania społeczne związane z wywłaszczeniami uznaje się wszelkie bezpośrednie straty, ekonomiczne i społeczne, wynikające z wywłaszczenia nieruchomości, stałego ograniczenia dotychczasowego sposobu użytkowania lub dostępu do nieruchomości. W związku z tym dla oceny istotności oddziaływań społecznych jako podstawowe kryterium przyjmuje się procentowy stosunek całej nieruchomości i jej wywłaszczonej części. Należy też uwzględnić dane pozyskane w trakcie badania socjoekonomicznego.

Dla oszacowania oddziaływań społecznych na potrzeby niniejszego PPNiP przyjęto następujące kryteria, zgodne z OP 4.12:

- oddziaływania drugorzędne – w przypadku gospodarstw rolnych będą to oddziaływania, gdzie przejęciu podlega mniej niż 10% areалу produkcyjnego gospodarstwa lub zasobów, przy jednoczesnym braku relokacji fizycznej. W przypadku innych nieruchomości za oddziaływania drugorzędne uznano oddziaływania, gdzie utracie podlega mniej niż 20% areалу produkcyjnego gospodarstwa lub zasobów, przy jednoczesnym braku relokacji fizycznej.
- oddziaływania istotne – w przypadku gospodarstw rolnych za istotne uznano te oddziaływania, gdzie utracie podlega więcej, niż 10 % areálu produkcyjnego gospodarstwa lub zasobów, linia podziału nieruchomości przebiega w sposób uniemożliwiający prowadzenie na nieruchomości produkcji rolnej/sadowniczej.

Dla wprowadzenia podziału na oddziaływania istotne i drugorzędne przyjęto, zgodnie z Politykami Operacyjnymi Banku Światowego, wartość 10 %, ponieważ dla części mieszkańców prowadzących gospodarstwa rolne utrata 10 % i więcej areálu produkcyjnego gospodarstwa lub zasobów będzie skutkowałą pewnym ograniczeniem przychodów z upraw rolnych; nie będzie jednak w istotny sposób wpływać na ekonomiczną opłacalność gospodarowania z uwagi na strukturę powierzchniową tych gospodarstw rolnych. Tam, gdzie wywłaszczenie obejmuje nieużytki oddziaływania uznano za nieistotne, ponieważ zajęcie tych gruntów nie będzie miało wpływu na źródła utrzymania danego gospodarstwa domowego.

4.1.1 Występowanie oddziaływań istotnych

W przypadku terenów będących w zasobie nieruchomości jednostek samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa, oddziaływania uznano za nieistotne, ponieważ pozyskanie nieruchomości od tych podmiotów nie wywiera istotnego wpływu na jego sytuację i funkcjonowanie. Ze względu na charakter Zadania wywłaszczeniu podlegają zwykle niewielkie części nieruchomości, przy czym stanowią one część zewnętrzną tych nieruchomości (nieruchomości nie są przecinane „na pół”). Ma to również wpływ na ocenę istotności oddziaływań.

Dla Zadania nie występują oddziaływania związane z koniecznością dokonania relokacji fizycznej gospodarstw domowych lub gospodarstw rolnych ani przesiedlenia ekonomiczne wynikające z utraty możliwości korzystania z działki na dotychczasowych warunkach.

Stwierdzona istotność oddziaływań została uwzględniona przy sporządzaniu matrycy kwalifikowalności.

4.2 DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

Działania minimalizujące:

1. Prace projektowe są prowadzone tak by zminimalizować powierzchnię gruntów niezbędnych do pozyskania.
2. Wysokość odszkodowania za utracone nieruchomości została lub będzie określona w oparciu o operaty szacunkowe wykonane na podstawie kryteriów OP 4.12 przez uprawnionych rzeczoznawców majątkowych lub w drodze decyzji Wojewody Świętokrzyskiego, (na podstawie wycen opracowanych przez powołanych przez Wojewodę rzeczoznawców majątkowych). Wycena stanowiąca podstawę ustalenia wysokości odszkodowania była rzetelna, obiektywna i niezależna, tak, aby dotychczasowy właściciel otrzymał odszkodowanie za nieruchomość wartości odpowiadające rzeczywistej stracie, a tym samym zminimalizowany został negatywny wpływ utraty własności nieruchomości na jego sytuację majątkową. Ustalenia wysokości odszkodowania pomiędzy PAP a Zamawiającym odbywały się lub będą się odbywać zgodnie z procedurą opisaną w pkt. 6.2.1.
3. W ramach działań kompensacyjnych priorytet zostanie przyznany kompensacji na zasadach „ziemia za ziemię” poprzez przyznanie nieruchomości o podobnym potencjale produkcyjnym. Kompensacja pieniężna będzie stosowana tam, gdzie zajęcie nieruchomości lub jej części pozostaje bez wpływu na możliwość wykorzystywania nieruchomości na dotychczasowe cele, jak również tam, gdzie osoba ekonomicznie dotknięta skutkami Projektu wyraża wolę otrzymania rekompensaty pieniężnej. Aktualnie postępowania związane z przyznaniem kompensacji nie zostały zakończone.
4. Wszelkie koszty związane z prowadzeniem działań osłonowych zostaną wliczone do pakietu kompensacyjnego. Aktualnie nie przewidziano żadnych działań osłonowych, jednak może to ulec zmianie w trakcie realizacji Projektu.
5. Wydanie nieruchomości nastąpi po okresie zbiorów upraw, w przypadku działek na których prowadzi się działalność rolniczą w danym roku wegetacyjnym przeznaczonym dla danej uprawy. Jeżeli uprawy nie zostaną zebrane, wypłacony zostanie ekwiwalent pieniężny.
6. Każda wywłaszczona osoba będzie uprawniona do nieodpłatnego użytkowania gruntu w dotychczasowy sposób do czasu wypłaty odszkodowania lub (w przypadku nieosiągnięcia porozumienia co do wysokości odszkodowania) jego niespornej części.
7. PAP zostaną powiadomione listownie (listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru) przez Konsultanta o fizycznym rozpoczęciu robót

z takim wyprzedzeniem, które pozwoli na zakończenie gospodarowania na nieruchomości, lecz nie krótszym niż 90 dni.

8. W czasie wykonywania robót budowlanych zostaną zachowane wymagane odległości od przewodów linii napowietrznych. Zapewnia to minimalizację oddziaływań społecznych wynikających z wpływu Zadania na infrastrukturę energetyczną (przerwy w dostawie prądu).
9. W rejonie istniejącego uzbrojenia w infrastrukturę podziemną wszystkie roboty będą wykonywane ręcznie, żeby zapobiec jego uszkodzeniu. Zapewni to minimalizację oddziaływań społecznych wynikających z uszkodzenia uzbrojenia podziemnego (problemy z dostawą wody i odbiorem ścieków, problemy z dostawą gazu, przerwy w dostępie do usług telekomunikacyjnych).
10. Na czas prowadzenia robót zapewniony zostanie nadzór właścicielski sieci infrastruktury. Właściciele tych sieci zostaną wyprzedzająco powiadomieni o terminie rozpoczęcia prac.
11. Nieruchomości zajęte czasowo po zakończeniu robót zostaną przywrócone do stanu poprzedniego i zwrócone w dobrym stanie. Pozyskanie nieruchomości na potrzeby zajęć czasowych będzie się odbywało na zasadach określonych w niniejszym PPNiP, z zastosowaniem zasady dobrowolnego udostępnienia nieruchomości.
12. Przed rozpoczęciem robót Zamawiający przeprowadzi szeroko zakrojoną akcję informacyjną o planowanej realizacji Zadania oraz uruchomieniu punktu informacyjnego dla osób objętych oddziaływaniem Projektu, gdzie będą mogły wносить swoje wnioski i uwagi do prowadzonych robót budowlanych i planowanych zajęć. Przygotowana zostanie i rozesłana do wszystkich osób objętych oddziaływaniem Projektu broszura informacyjna z informacją o możliwości zgłaszania skarg (zgodnie z zapisami PPNiP) wraz z podaniem danych do kontaktu.
13. W ramach akcji informacyjnej, Osoby dotknięte skutkami realizacji Projektu (PAP) powinny zostać poinformowane również o możliwości wystąpienia z wnioskiem o wykup pozostałej części nieruchomości (czyli tzw. resztówki), jeżeli po podziale nieruchomości i zajęciu jej części pod Zadanie pozostała część nie będzie się nadawała do dalszego wykorzystania na dotychczasowe cele (zgodnie z art. 23, ust. 2 specustawy przeciwpowodziowej).
14. W związku z realizacją Kontraktu konieczne będzie dokonanie czasowego zajęcia nieruchomości na potrzeby jej realizacji (zajęcia pod zaplecze budowy oraz magazynowanie mas ziemnych i innych materiałów budowlanych). Zakres i docelowe lokalizacje zajęć czasowych zostaną określone po wyborze Wykonawcy. Wykonawca negocjując warunki zajęcia czasowego nieruchomości będzie się kierował zasadami określonymi w niniejszym PPNiP (proces ten będzie odbywał się na zasadzie dobrowolności).

Pozostałe działania minimalizujące zostały opisane w Planie Zarządzania Środowiskiem.

5 Badanie socjoekonomiczne

5.1 ŹRÓDŁA I METODYKA

Badanie socjoekonomiczne zostało przeprowadzone przez zespół ds. prawnych i społecznych, umiejscowiony w strukturze Konsultanta odpowiedzialnego za sporządzenie niniejszego PPNiP. Badania socjoekonomiczne z uwagi na wstępnie zidentyfikowany, stosunkowo niewielki wpływ planowanego Zadania na PAP zostały wykonane w oparciu o profilowanie społeczne.

Podstawowym źródłem informacji dotyczącym zagospodarowania i użytkowania zajmowanych nieruchomości jest analiza danych GIS, wypisów z EGIB oraz weryfikacja na miejscu realizacji Zadania. Status posiadania zajmowanych nieruchomości ustalono na podstawie ksiąg wieczystych oraz – pomocniczo - EGIB. Obecność infrastruktury ustalono na podstawie analizy danych GIS, wypisów z EGIB, dokumentacji projektowej (w tym projektów budowlanych) oraz weryfikacji na miejscu realizacji Zadania.

W zakresie oddziaływań społecznych podstawowym źródłem informacji były dane pozyskane w oparciu o dostępne rejestry (np. ewidencja działalności gospodarczej, Krajowy Rejestr Sądowy), a także dane uzyskane w oparciu o wizyty w miejscu realizacji Zadania. Bazowano również na danych statystycznych GUS oraz materiałach zamieszczonych w Internecie (informacje ze stron internetowych Urzędów, fora internetowe, informacje prasy lokalnej, itp.). Zgromadzone dane pozwoliły na wykonanie profilowania społecznego, tj. skategoryzowanie PAP do określonej grupy uprawnionych z tytułu wyłączenia nieruchomości.

Za datę końcową badania socjoekonomicznego przyjęto dzień uzyskania PNRI (PNRI dla obiektu **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ujściowego odcinka rzeki Atramentówki, budowa nowej pompowni „Koćmierzów” i śluzy grawitacyjnej w Koćmierzowie (w prawym wale Wisły) oraz kanału odprowadzającego wodę z Atramentówki do pompowni**, z dnia 22.12.2014 r.; PNRI dla obiektu **Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w obrębie ciekłu Struga A wraz z przebudową i rozbudową przepompowni „Nadbrzezie”**, z dnia 11.02.2015 r.; PNRI dla obiektu **Rozbudowa wału opaskowego zabezpieczającego przed wodami powodziowymi Hutę Szkła i osiedle mieszkaniowe w msc. Sandomierz wraz z rozbudową wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły od ul. Lwowskiej do połączenia z wałem Koćmierzów**, z dnia 17.12.2015 r.; PNRI dla obiektu **Zabezpieczenie wałów rzeki Koprzywianki – wał lewy w km 0+000 ÷ 12+900, wał prawy w km 0+000 ÷ 14+400**, z dnia 07.05.2014 r.; PNRI dla obiektu **Budowa przepompowni wody w miejscowości Szewce**, z dnia 17.12.2015 r.; PNRI dla obiektu **Rozbudowa przepompowni wody w miejscowości Zajeziórze**, z dnia 15.09.2015) dla Zadania.

W oparciu o przeanalizowane źródła informacji potwierdzono, że nie jest konieczne przeprowadzanie szczegółowego badania socjoekonomicznego przy użyciu kwestionariuszy dedykowanych poszczególnym osobom. Już bowiem wstępne badanie wykazało, że z uwagi na charakter i lokalizację planowanego Zadania, jak również z uwagi na planowany zakres zajęć nieruchomości w przypadku przedmiotowego Zadania nie wystąpią oddziaływania istotne.

5.2 OGÓLNE DANE SOCJOEKONOMICZNE

Gminę Sandomierz zamieszkuje 24326 osób, z czego 12882 to kobiety. Zarówno przyrost demograficzny, jak i saldo migracji dla gminy są ujemne. W Gminie Samborzec na 8634 mieszkańców 4345 to kobiety. Przyrost demograficzny gminy jest ujemny, jednak saldo migracji jest dodatnie. W gminie Koprzywnica na 6853 mieszkańców 3479 to kobiety. Zarówno przyrost demograficzny, jak i saldo migracji dla gminy są ujemne.

Jeżeli chodzi o wskaźnik zagrożenia ubóstwem, to powiat sandomierski jest jednym z najbardziej spauperyzowanych powiatów w całym województwie. Co przy tym istotne, mieszkańcy samej gminy Sandomierz należą do najbogatszych w województwie, natomiast mieszkańcy gminy Samborzec – do najbiedniejszych. Ma to związek przede wszystkim z faktem słabej urbanizacji gminy Samborzec. Jednocześnie jednak w skali całego powiatu gminy Sandomierz, Samborzec oraz Koprzywnica to gminy o najmniejszej stopie bezrobocia. Wg danych GUS za 2014 rok stopa bezrobocia wynosiła 8% w Sandomierzu, 6,5 % w Samborcu i 9,1% w Koprzywnicy. Ta sprzeczność wynika z faktu, iż mieszkańcy prowadząc niewielkie gospodarstwa rolne uzyskują przychody uprawniające ich do pobierania świadczeń z pomocy społecznej, a będąc zarejestrowanymi w KRUS nie są bezrobotnymi i w związku z tym nie można w bezpośredni sposób zestawiać analizowanych danych.

Najliczniejszą grupą bezrobotnych były osoby młode, często nie posiadające doświadczenia zawodowego. Wśród bezrobotnych dominowały osoby, których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze prowadzące działalność w obszarze handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych i przetwórstwa przemysłowego.

Jeżeli chodzi o gęstość zaludnienia, gmina Sandomierz, będąca gminą miejską ma gęstość zaludnienia na poziomie 899 osób na 1 km². W wiejskiej gminie Samborzec gęstość ta jest istotnie niższa i wynosi 106 osób na 1 km². W miejsko-wiejskiej gminie Koprzywnica gęstość zaludnienia wynosi 99 osób na 1 km².

Gminy posiadają stosunkowo dobrą infrastrukturę społeczną, gwarantującą szeroki dostęp do przedszkoli i szkół, a także do opieki zdrowotnej. Dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, gazowa i telefoniczna (wyjątkiem jest sieć gazowa w gminie Koprzywnica). Stosunkowo dobre są również zasoby mieszkaniowe. Problem stanowi natomiast istnienie poza obszarem miasta Sandomierz, szczególnie na obszarach wiejskich, enklaw o niskiej dostępności komunikacyjnej, ograniczonym dostępie do Internetu oraz nieodpowiednim stanie technicznym dróg. Jednym z podstawowych problemów społecznych w gminach jest niepełne zabezpieczenie przeciwpowodziowe.

Do największych pracodawców w gminach, w których realizowane będzie Zadanie należą Pilkington Polska Sp. z o.o. i Pilkington Automotive Poland Sp. z o.o. w Sandomierzu, Zakład Przetwórstwa Owoców i Warzyw „Sambor” w Samborcu oraz piekarnia Gminnej Spółdzielni „SCh” w Koprzywnicy.

Jeżeli chodzi o przedsiębiorców, dominującą formą prawną jest działalność osób fizycznych na własny rachunek. Ogółem na terenie gminy Sandomierz na koniec 2014 roku zarejestrowanych było 3345 przedsiębiorców, z czego 12 w sektorze rolniczym, 199 w przemysłowym i 264 w budowlanym. Podobnie kształtują się proporcje w gminie Samborzec, gdzie na 520 przedsiębiorców 9 działało w sektorze rolniczym, 30 w przemysłowym i 36 w budowlanym. W gminie Koprzywnica, zarejestrowanych było 331 przedsiębiorców, z czego 4 w sektorze rolniczym, 18 w przemysłowym i 37 w budowlanym.

5.3 DANE DOTYCZĄCE NIERUCHOMOŚCI

Zadanie realizowane będzie częściowo na terenach miejskich, częściowo zaś na wiejskich. Na terenach wiejskich większość nieruchomości wywłaszczanych w ramach zadania jest użytkowana rolniczo (w tym jako pastwiska). W związku z tym dla części mieszkańców prowadzących gospodarstwa rolne utrata 10 % i więcej powierzchni produkcyjnej gospodarstwa rolnego może skutkować pewnym ograniczeniem przychodów z upraw rolnych. Nie będzie jednak w istotny sposób wpływać na ekonomiczną opłacalność gospodarowania z uwagi na strukturę powierzchniową tych gospodarstw rolnych. Ponadto nawet tam, gdzie dana nieruchomość została zakwalifikowana jako grunt orny, wywłaszczeniu podlega jedynie niewielka część gruntu faktycznie wykorzystywanego na cele rolnicze. W rezultacie dla części mieszkańców uzyskanie rekompensaty pieniężnej będzie bardziej opłacalne ekonomicznie od dalszego gospodarowania na roli.

W ramach realizacji Projektu zajęciu stałemu podlegają 232 nieruchomości, z czego dla 74 z nich obszar objęty zajęciem stałym przekraczał 10% początkowej powierzchni działki. Do właścicieli tych nieruchomości w miesiącach maj – czerwiec 2016 dostarczono ankiety, aby zbadać wpływ Projektu na ich jakość życia oraz sytuację ekonomiczną (wpływ na poziom przychodu).

5.4 WNIOSKI

Przeprowadzone analizy wykazały, że nie wystąpią przesiedlenia fizyczne i ekonomiczne, a koszty społeczno-ekonomiczne samego Kontraktu nie będą znaczne. W związku z tym wskazuje się, że wystarczającą formą odszkodowania będzie odszkodowanie w formie pieniężnej.

Na pytania zadane w ankietach odpowiedziały 83 osoby objęte Projektem (właściciele 62 nieruchomości), spośród 93 osób (właściciele 74 nieruchomości), którym ankiety zostały dostarczone. Wszystkie osoby, które odpowiedziały na pytania zadane w ankietach wyraziły zadowolenie z faktu realizacji Zadania 3B.1 oraz poparcia dla tego Kontraktu.

Wyniki uzyskanych ankiet zamieszczono w Załączniku nr 1 do PPNiP.

Stosunkowo niewielkie koszty społeczno-ekonomiczne Kontraktu są też konsekwencją faktu, że na przeznaczonym pod nią obszarze brak jest jakichkolwiek instytucji użyteczności publicznej, takich, jak szkoły, urzędy, zakłady pracy czy kościoły lub siedziby innych związków wyznaniowych, co oznacza, że procedura wywłaszczeniowa jedynie w niewielki sposób dotknie osoby niebędące właścicielami, użytkownikami wieczystymi lub posiadaczami samoistnymi nieruchomości nią objętych.

6 Równość płci

W Polsce obowiązuje prawny zakaz dyskryminacji, który wyrażony jest w Konstytucji z 1997 roku. Artykuł 32 stanowi, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Dyskryminacja kobiet oznacza wszelkie zróżnicowanie, wyłączenie lub ograniczenie ze względu na płeć, które powoduje lub ma na celu uszczuplenie albo uniemożliwienie kobietom, niezależnie od ich stanu cywilnego, przyznania, realizacji bądź korzystania na równi z mężczyznami z praw człowieka, podstawowych wolności w dziedzinach życia politycznego, gospodarczego, społecznego, kulturalnego, obywatelskiego i innych (art. 1 Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 r.).

Polska, chcąc być członkiem Unii Europejskiej, musiała dostosować swoje prawodawstwo do regulacji obowiązujących w UE, również w zakresie zasady równości płci. Zaowocowało to głównie zmianami w kodeksie pracy, ale także zmianą podejścia polityków i administracji publicznej do tego tematu.

Zgodnie ze Wskaźnikiem Rozwoju Społecznego (HDI) Programu Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) za 2012 r. Polska jest wśród krajów o bardzo wysokim wskaźniku rozwoju społecznego. Zajmuje 39 miejsce w rankingu na 187 krajów, czyli powyżej średniej państw z regionu działalności EBOR i na zbliżonym poziomie do średniej dla krajów Europy Środkowej i państw bałtyckich. Wskaźnik Rozwoju Społecznego obejmuje trzy elementy: zdrowie, edukację i standard życia. Pod względem wskaźnika nierówności płci UNDP (Gender Inequality Index – GII) Polska zajmuje jeszcze wyższe miejsce i jest na 24 miejscu w światowym rankingu. Wskaźnik nierówności płci to miernik, który odzwierciedla utratę możliwości rozwoju na obszarze danego kraju spowodowaną nierównym traktowaniem płci i obejmuje trzy elementy podlegające ocenie: zdrowie reprodukcyjne, zwiększenie uprawnień oraz uczestnictwo w rynku pracy.

Jeżeli chodzi o udział kobiet w życiu publicznym, to udział kobiet w składzie organów publicznych pochodzących z wyboru jest niewielki. Wskazuje się tutaj m.in. na niski odsetek kobiet zasiadających w Sejmie, a także w Senacie. Podobne, negatywne, tendencje charakteryzują inne organy pochodzące z wyboru: rady gmin, rady powiatów, czy sejmiki województw (kobiety stanowią około 1/4 wszystkich radnych). Warto podkreślić również zauważalny od lat niewielki odsetek kobiet wśród wójtów, burmistrzów, czy prezydentów miast. Natomiast uwagę zwraca postępująca demaskulinizacja funkcji sołtysa, która to funkcja jest jedną z istotniejszych w kontekście aktywności obywatelskiej i budowania kapitału społecznego. Doświadczenia wskazują również, że kobiety są równoprawnymi uczestniczkami prowadzonych konsultacji społecznych, a często ich zaangażowanie i aktywność lokalna powodują, że w konsultacjach tych odgrywają wiodącą rolę. Na zakończenie należy wskazać, że w celu promocji kobiet i zwiększenia ich reprezentacji w gremiach decyzyjnych i zarządzaniu w biznesie, podejmowane są liczne inicjatywy obywatelskie, deklaracje partii politycznych, popularyzuje się przykłady innych krajów, Komisja Europejska z urzędu podejmuje własne inicjatywy, itp. co powinno przełożyć się na poprawę równouprawnienia kobiet i mężczyzn w sferach uczestnictwa w rynku pracy, czy gremiach decyzyjnych. Analiza wyników badań za ostatnie 10 lat wskazuje zresztą na stopniowy postęp w tej dziedzinie.

7 Obowiązujące przepisy prawa i metodyki wyceny

Niniejszy PPNiP dla Kontraktu 3B.1 *Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza* jest oparty na przepisach prawa polskiego i w związku z tym, iż jest on finansowany ze środków Banku Światowego musi być zgodny z kryteriami OP 4.12 Przymusowe przesiedlenia.

Umowa Pożyczki pomiędzy Polską a Bankiem Światowym jest aktem prawa międzynarodowego, a poprzez jej zawarcie Polska obliguje się do stosowania polityk Banku Światowego.

W przypadku różnic pomiędzy przepisami polskimi a politykami BŚ stosuje się te przepisy, które są korzystniejsze dla społeczności dotkniętej skutkami realizacji Projektu.

7.1 OBOWIĄZKI WYNIKAJĄCE Z POLITYKI OP 4.12⁷

OP 4.12 znajduje zastosowanie, jeżeli realizacja Projektu wymaga:

- a) przymusowego zajęcia nieruchomości skutkującego:
 - (a) zmianą miejsca zamieszkania lub utratą miejsca zamieszkania,
 - (b) utratą dóbr albo dostępu do dóbr,
 - (c) utratą źródeł przychodu albo obniżeniem standardu jakości życia
- b) przymusowego ograniczenia dostępu do parków i terenów chronionych, skutkującego niekorzystnym wpływem na jakość życia osób dotkniętych skutkami realizacji Projektu.

Z OP 4.12 wynikają następujące obowiązki:

- Wszystkie wykonalne alternatywne projekty powinny być tak realizowane, aby uniknąć lub zminimalizować konieczność przeprowadzania wysiedleń, a w przypadku, kiedy nie można ich uniknąć, należy podjąć takie działania, aby zminimalizować ich skalę i wpływ;
- Proces przeprowadzania przesiedleń powinien zostać zaplanowany i przeprowadzony jako działania rozwojowe, dostarczając odpowiednie środki i zasoby, które pozwolą osobom dotkniętym przesiedleniami partycypować w korzyściach wynikających z realizowanego Projektu. Pomoc powinna zostać skierowana do grup społecznych dotkniętych procesem przesiedleń w celu poprawy ich stanu gospodarki, przychodów i standardu życia, lub powinna przynajmniej przywrócić stan sprzed realizacji Projektu;
- Osoby przesiedlane powinny uzyskać przed przesiedleniem pełną rekompensatę w wysokości równej kosztom odtworzeniowym, pomoc w przeprowadzce oraz pomoc i wsparcie w okresie przejściowym;
- Brak tytułu prawnego do gruntu nie powinien być przeszkodą do otrzymania odszkodowania;
- Szczególną uwagę należy poświęcić osobom i grupom szczególnie wrażliwym (np. samotne matki, niepełnosprawni, ubodzy);

⁷ Rozdział zgodny z LARPF

- Wspólnoty powinny uzyskać możliwość udziału w planowaniu, realizacji oraz monitorowaniu procesu ich przesiedlenia;
- Przesiedlonym należy pomóc w integracji z przyjmującą ich społecznością;
- Proces przeprowadzania przesiedleń powinien być ściśle powiązany z harmonogramem realizacji Zadania tak, aby osoby przesiedlane uzyskały rekompensatę przed rozpoczęciem budowy lub przed rozpoczęciem innych działań Projektu;
- Powinien być przeprowadzany monitoring przesiedleń i ich ewaluacja;
- Na obszarach wiejskich lub rolniczych, nawet w przypadku, gdy można zastosować odszkodowanie pieniężne, szczególnie zalecana jest forma odszkodowania typu "ziemia za ziemię", jeśli jest ona ekonomicznie wykonalna. Gospodarstwa, które całkowicie utraciły swoje środki trwałe i stały się całkowicie nierentowne, powinny otrzymać rekompensatę równą wartości całego gospodarstwa;
- Dla strat, których wycena lub przeprowadzenie rekompensaty pieniężnej jest skomplikowane, na przykład: dostęp do usług publicznych, dostęp do klientów lub dostawców, obszarów rybołówstwa, dostęp do pastwisk i obszarów leśnych, należy podjąć starania zmierzające do zapewnienia dostępu do równoważnych i kulturowo odpowiednich zasobów i możliwości uzyskiwania przychodów.

7.2 WYMAGANIA PRAWA POLSKIEGO

Najważniejszymi aktami normatywnymi związanymi z nabywaniem praw do nieruchomości niezbędnych do realizacji Zadania są:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200 poz. 1471, z 2009 r. Nr 114, poz. 946);
- Ustawa Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 roku (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 380, 585), dalej jako KC;
- Ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 966 ze zm.), dalej jako specustawa powodziowa;
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1774, 1777, z 2016 r. poz. 65), dalej jako UGN;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21.09.2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (t.j. Dz. U. z 2011 r. poz. 985).

Kodeks cywilny reguluje stosunki prawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi, w tym dotyczące zawierania umów zbycia nieruchomości. Obowiązuje tutaj zasada swobody kształtowania treści umowy oraz decydowania o tym, czy i z kim umowę zawrzeć. O zawarciu umowy decydują zgodne oświadczenia stron. Kodeks cywilny przewiduje formę szczególną zawierania umów, których przedmiotem jest nieruchomość. Pod rygorem nieważności powinny być one zawierane w formie aktu notarialnego.

W dniu 8 lipca 2010 roku Sejm RP uchwalił specustawę powodziową, której celem jest uproszczenie i przyspieszenie procedur związanych z realizacją inwestycji przeciwpowodziowych. Przepisy ustawy dotyczą m.in. kwestii związanych z nabywaniem nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa, województw, powiatów oraz gmin.

Zgodnie z przepisami specustawy, właściwy organ administracyjny będzie wydawał jedną, zintegrowaną decyzję dotyczącą całej inwestycji przeciwpowodziowej, tzw. decyzję o pozwoleniu na realizację inwestycji.

Mechanizmy przymusowego pozyskiwania praw do nieruchomości zawiera specustawa powodziowa oraz UGN.

7.2.1 Pozyskiwanie nieruchomości na podstawie specustawy powodziowej

Zgodnie ze specustawą powodziową wywłaszczenie nieruchomości lub ich części, jak też stałe i trwałe ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości lub jej części następuje w PNRI wydawanym w formie decyzji administracyjnej przez Wojewodę. Wywłaszczenie następuje z chwilą, w której decyzja PNRI staje się ostateczna.

Przed wydaniem PNRI strona może żądać od Zamawiającego objęcia wnioskiem o wywłaszczenie należącej do strony nieruchomości lub jej części, która nie będzie nadawała się do dotychczasowego użytku po zrealizowaniu Zadania. W przypadku, jeżeli Zamawiający nie uzna wywłaszczenia za konieczne, stronie przysługuje prawo do złożenia pozwu o wykup do niezależnego sądu powszechnego (prawo to nie obejmuje właścicieli nieruchomości, na których znajdują się drogi publiczne).

Po wydaniu PNRI osoby dotknięte skutkami realizacji Projektu (PAP) mogą ubiegać się o wykup pozostałej części nieruchomości (czyli tzw. resztówki), jeżeli po podziale nieruchomości i zajęciu jej części pod inwestycję pozostała część nie będzie się nadawała do dalszego wykorzystania na dotychczasowe cele (zgodnie z art. 23, ust. 2 specustawy przeciwpowodziowej).

Z tytułu przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego własności nieruchomości lub jej części, właścicielowi nieruchomości albo jej użytkownikowi wieczystemu przysługuje odszkodowanie pieniężne lub w formie „ziemia za ziemię”. Specustawa powodziowa nie zawiera szczególnej preferencji dla wypłaty odszkodowania w formie „ziemia za ziemię”; zakłada się raczej rekompensatę w pieniądzu z założeniem, iż ma ona pozwolić na zakup podobnej nieruchomości po cenie rynkowej.

Wysokość odszkodowania określa się odrębnie dla każdej nieruchomości, w drodze indywidualnych negocjacji Zamawiającego z dotychczasowym właścicielem lub użytkownikiem wieczystym. Negocjacje są prowadzone w oparciu o niezależną i obiektywną wycenę rzeczoznawcy majątkowego, posiadającego odpowiednie uprawnienia.

Wysokość odszkodowania jest ustalana według stanu nieruchomości w dniu wydania PNRI, ale według wartości nieruchomości z dnia, w którym następuje ustalenie wysokości odszkodowania.

W przypadku dojścia przez Zamawiającego i osobę wywłaszczoną do porozumienia co do wysokości odszkodowania, zawierane jest pisemne porozumienie określające wysokość odszkodowania, a także termin i sposób jego wypłaty.

Jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia wydania ostatecznej PNRI nie uda się dojść do porozumienia co do wysokości odszkodowania, wysokość tę ustala wojewoda w drodze decyzji. Przed wydaniem decyzji wojewoda może powołać własnego, niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. Prawo do przedstawienia opinii własnego rzeczoznawcy w postępowaniu przed wojewodą ma również strona. Wtedy wojewoda wydając decyzję ustalającą wysokość odszkodowania musi również odnieść się do opinii przedstawionej przez

stronę. W przypadku, w którym strona zgłasza uwagi i wnioski w postępowaniu przed wojewodą, wojewoda musi merytorycznie odnieść się do tych uwag i wniosków na etapie prowadzonego postępowania, a następnie w wydanej decyzji odszkodowawczej.

Od wydanej przez wojewodę decyzji stronie przysługuje do właściwego ministra; obecnie Minister Infrastruktury i Budownictwa.

W przypadku wniesienia przez osobę wyłączonej odwołania od decyzji ustalającej wysokość odszkodowania może ona złożyć wniosek o wypłatę odszkodowania określonego w zaskarżonej decyzji. W takim przypadku odszkodowanie jest wypłacane w kwocie określonej w decyzji, co nie ma wpływu na prowadzone postępowanie odwoławcze.

Decyzja wydana w postępowaniu odwoławczym może zostać zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie. Od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego stronie przysługuje z kolei prawo wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem.

7.2.2 Procedury specjalne

Deponowanie środków finansowych na rachunku sądowym w przypadku braku możliwości wypłaty należnego odszkodowania.

Na podstawie art. 133 ustawy o gospodarce nieruchomościami (UGN) Zamawiający składa kwotę odszkodowania do depozytu sądowego zgodnie z decyzją Wojewody zobowiązującą Zamawiającego do wpłaty odszkodowania do depozytu, co jest równoznaczne ze spełnieniem świadczenia. Ma to miejsce wyłącznie w dwóch przypadkach: gdy osoba uprawniona odmawia przyjęcia odszkodowania albo jego wypłata natrafia na trudne do przewyciężenia przeszkody (brak zdolności do czynności prawnych wierzyciela, jego dłuższa nieobecność w kraju przy braku ustanowienia pełnomocnika, klęski żywiołowe, stan wojenny) oraz gdy odszkodowanie za wyłączenie dotyczy nieruchomości o nieuregulowanym stanie.

Złożenie do depozytu sądowego ma takie same skutki jak spełnienie świadczenia i zobowiązuje wierzyciela do zwrotu dłużnikowi kosztów złożenia.

W przypadku ewentualnego oddalenia wniosku przez Sąd opłata nie będzie podlegać zwrotowi, a dodatkowo jeżeli wierzyciel (jako uczestnik postępowania) będzie zastępowany przez radcę prawnego lub adwokata, sąd może nakazać zapłatę kwoty w wysokości 120 zł tytułem wynagrodzenia za zastępstwo.

7.3 PRZYJĘTE MECHANIZMY POZYSKIWANIA PRAW DO NIERUCHOMOŚCI⁸

W Ramowym Planie Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń zidentyfikowano szereg niespójności pomiędzy OP 4.12 a prawem polskim:

OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
<p>Brak tytułu prawnego do gruntu nie powinien być przeszkodą do kompensacji/wypłaty odszkodowania. Osoby nie posiadające tytułu prawnego otrzymują kompensację.</p>	<p>Polski system prawny nie uznaje prawa do odszkodowania właścicieli/użytkowników gruntu nie posiadających do niego tytułu prawnego (wyjątek stanowią osoby, których tytuł prawny do nieruchomości zaginął, albo które nabyły prawo do nieruchomości w drodze zasiedzenia, tj. nabycia własności poprzez nieprzerwane posiadanie nieruchomości przez okres wskazany w ustawie KC)</p>	<p>W przypadku osób nie posiadających tytułu prawnego do nieruchomości dotkniętej skutkami realizacji Projektu każdy taki przypadek powinien być jednak rozpatrywany indywidualnie, pod kątem możliwości zastosowania ogólnych mechanizmów z Kodeksu Cywilnego dla osiągnięcia celów OP 4.12.</p> <p>Wg OP 4.12 osoby dotknięte skutkami realizacji inwestycji nie posiadające tytułu prawnego do nieruchomości nie są uprawnione do uzyskania kompensaty pieniężnej za nieruchomość. Są jednak uprawnione do otrzymania kompensaty za wszelkie obiekty, nasadzenia i ulepszenia nieruchomości dokonane przed datą końcową (cut-off date) oraz do odpowiednich rozwiązań w przypadkach, w których będą musiały zostać fizycznie lub ekonomicznie przemieszczone. W tych przypadkach zostaną zastosowane również odpowiednie środki łagodzące.</p>
<p>Polityka BŚ wymaga kompensacji za utratę dochodów⁹ (np. z działalności gospodarczej, rolnej itp.) w związku z zajęciami nieruchomości na potrzeby realizacji planowanego Zadania</p>	<p>Przepisy prawa polskiego nie przewidują kompensacji z tytułu utraty dochodów na skutek realizacji Zadania.</p>	<p>Osoby, które utraciły dochody lub zatrudnienie otrzymają wsparcie (ubezpieczenie zdrowotne, szkolenia zawodowe itp.) od Urzędów Pracy.</p> <p>W przypadku przedsiębiorców możliwe jest zastosowanie ogólnych mechanizmów z Kodeksu Cywilnego (pokrycie doznanej szkody i utraconego zysku).</p>

⁸ Tabela zamieszczona w niniejszym rozdziale jest zgodna z LARPF

⁹ W tym przypadku rozumiane jako przychód.

OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
<p>Szczególna uwagę należy zwracać na potrzeby szczególnie wrażliwych grup społecznych, zwłaszcza osób ubogich, starszych, samotnych matek, dzieci, mniejszości etnicznych.</p>	<p>Polskie prawo nie wymaga zaplanowania szczególnych środków w celu dodatkowego wsparcia szczególnie wrażliwych grup społecznych (osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich i innych, które mogą mieć specjalne potrzeby).</p>	<p>Osobom wyłączonej zostanie udzielona wszelka pomoc w uzyskaniu wsparcia udzielanego przez urzędy i instytucje obywatelom.</p> <p>Zostaną też podjęte dodatkowe działania w celu zapewnienia, że osiągnięto cele określone w OP 4.12.</p>
<p>Polityka BŚ wymaga dodatkowej kompensacji wydatków poniesionych przez PAP w związku z fizyczną przeprowadzką (np. transport materiałów) i udzielenia pomocy w związku z realizacją przesiedlenia.</p>	<p>Nie przewiduje się pomocy dla pokrycia kosztów przeprowadzki i innych podobnych kosztów wynikających z konieczności przeniesienia się na nowe miejsce przez obywateli i przedsiębiorstwa.</p>	<p>W celu pokrycia kosztów przeprowadzki i innych podobnych kosztów możliwe jest zastosowanie ogólnych mechanizmów z Kodeksu Cywilnego dla osiągnięcia celów określonych w OP 4.12.</p>

OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
<p>Wyplata odszkodowania powinna nastapic przed fizycznym zajeciem terenu na potrzeby realizacji Zadania</p>	<p>Specustawa powodziowa pozwala na zajecie terenu i rozpoczecie robót, zanim nastapi wyplata odszkodowania.</p>	<p>We wszystkich przypadkach warunkiem rozpoczecia robót jest otrzymanie potwierdzenia, że PAP została poinformowana z wyprzedzeniem o rozpoczeciu robót, wynagrodzenie zostało wypłacone i otrzymano zgodę na wejście w teren.</p> <p>Wyjątkami są sytuacje, gdzie wszczęte zostało postępowanie odwoławcze z uwagi na niepowodzenie negocjacji, nieobecność właścicieli lub brak możliwości ich ustalenia.</p> <p>Jedynie wyjątki to: gdy negocjacje z PAP nie powiodły się i sprawa toczy się przed sądem, toczą się sprawy spadkowe, nie można ustalić właściciela nieruchomości lub przypadki, gdy właścicielem jest Skarb Państwa. Wówczas zgodnie z polskim prawem, kwota odszkodowania zostaje zdeponowana na koncie depozytowym i jest dostępna PAP po wyroku sądowym lub po odnalezieniu właściciela.</p> <p>W celu minimalizacji ryzyka rozpoczecia robót przed skompensowaniem strat zajęcia nieruchomości powinny być zaplanowane i przeprowadzone z wyprzedzeniem przed rozpoczeciem robót.</p>

OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
<p>Kompensacja za utratę dóbr jest oparta na ich wartości rynkowej powiększonej o wszelkie koszty transakcyjne (np. podatki, opłaty) i powinna ona być wystarczająca dla efektywnego odtworzenia utraconych dóbr (wartość odtworzeniowa)</p>	<p>Zastosowane metody wyceny mogą skutkować zaniżaniem wartości nieruchomości w porównaniu do cen podobnych nieruchomości na rynku lokalnym.</p>	<p>Wycena nieruchomości zostanie powierzona niezależnemu i doświadczonemu biegłemu¹⁰. Opinia biegłego powinna zostać zweryfikowana przez JWP. Wyłączony powinien otrzymać wystarczającą ilość czasu na zapoznanie się z opinią biegłego¹¹. W razie wątpliwości co do wystarczalności należnej kwoty odszkodowania, oszacowania wartości nieruchomości powinien dokonać niezależny biegły w postępowaniu przed wojewodą.</p> <p>We wszystkich przypadkach wycena musi wskazywać na wartość odtworzeniową.</p>
<p>Wymagane jest przygotowanie studium socjo-ekonomicznego, Planu Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń, monitoring środków kompensujących, przesiedleń, środków mających na celu odtworzenie poziomu jakości życia, a także ewaluacja efektywności wszystkich ww. środków.</p>	<p>Przepisy prawa polskiego nie przewidują obowiązku przygotowania studium socjo-ekonomicznego i sporządzenia Planu Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń jako takiego. Brak jest obowiązku monitorowania i ewaluacji ich wdrażania.</p>	<p>Studia socjo-ekonomiczne oraz Plany Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń są przygotowywane zgodnie z LARPF, OP 4.12 i dobrymi praktykami.</p>

Nieruchomości niezbędne do realizacji Zadań zostały pozyskane na podstawie PNRI wydanych w oparciu o przepisy specustawy powodziowej.

Ponadto, w wydanych PNRI wskazano również nieruchomości lub ich części będące częścią Kontraktu, niezbędne do jej funkcjonowania, ale które nie stają się własnością Skarbu Państwa, lecz wobec których trwale ogranicza się sposób korzystania (dalej: TO). Inna kategoria ograniczeń TO wynikających z PNRI uwzględnia obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią oraz obszary potencjalnego zagrożenia powodzią, lub szczególnego zagrożenia powodzią, o ile zostały wyznaczone (art. 9 pkt. 8f specustawy). Nieruchomości takie nie podlegają stałej zmianie sposobu zagospodarowania i zasadniczo mogą być wykorzystywane przez właściciela (wieczystego użytkownika) podobnie jak przed realizacją Zadania lecz, po wykonaniu, już zawsze z pewnymi ograniczeniami funkcjonalnymi.

Ograniczenia te i niedogodności z nimi związane, ograniczenia potencjału ekonomicznego i rynkowego nieruchomości (np. zakaz zabudowy, zakaz sadzenia drzew,

¹⁰ W tym przypadku rozumiane jako rzeczoznawca majątkowy.

¹¹ Wyłączony powinien otrzymać wystarczającą ilość czasu na zapoznanie się z wyciągiem z operatu szacunkowego rzeczoznawcy majątkowego.

prowadzenia działalności rolniczej itp.) wpływają ujemnie na wartość rynkową nieruchomości i muszą być rekompensowane słusznym odszkodowaniem. W skrajnym przypadku utraty przydatności nieruchomości dla właściciela (wieczystego użytkownika) może on (art. 22 ust 2 specustawy) domagać się na drodze cywilnej jej wykupu (wykupu nie może domagać się właściciel nieruchomości, na której znajdują się drogi publiczne). W przypadku nieskorzystania z tej drogi, pozostaje droga administracyjna ustalająca stosowne odszkodowanie.

Specustawa nie definiuje na czym polega trwałe ograniczenie sposobu korzystania (TO) i nie wskazuje organu administracji właściwego rzeczowo do określenia w trybie administracyjnym odszkodowania z tego tytułu. Stan taki, tj. brak wyraźnego przepisu prawa wskazującego właściwość rzeczową (kompetencje) organu, spowodowany jest ewidentną luką prawną i upoważnia do zastosowania w postępowaniu administracyjnym analogii iuris (specustawa drogowa - ZRID) odniesionej do Postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 listopada 2012 r. (I OW 142/12). Sąd, wskazując wojewodę jako organ właściwy, jednoznacznie stwierdza że [cyt.] *Organem właściwym do ustalenia odszkodowania jest organ, który wydał decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej... Nie sposób bowiem przyjąć, aby ustawodawca rozdzielił kompetencje do ustalania odszkodowania za skutki tej samej decyzji w zależności od przedmiotu tego odszkodowania.*

Nieruchomości wobec których trwałe ogranicza się sposób korzystania określił Wojewoda w wydanych decyzjach PNRI.

W rezultacie, w odniesieniu do ustalenia odszkodowania z tytułu ustanowienia TO właściwy będzie Wojewoda, który wydał PNRI, zaś samo odszkodowanie ustalone będzie na zasadach określonych w niniejszym PPNiP.

Z uwagi na fakt, że opracowanie PPNiP rozpoczęto po zakończeniu (lub dla niektórych obiektów jeszcze w trakcie) procesu wydawania decyzji PNRI, postępowanie związane z nabywaniem nieruchomości i wypłatą odszkodowań realizowane było zgodnie z warunkami określonymi w specustawie powodziowej. W przypadkach nieuregulowanych specustawą, zgodnie z art. 30, postępowano zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami (UGN). Dotyczy to kwestii trwałych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości.

Jeżeli chodzi o trwałe ograniczenia w gospodarowaniu nieruchomością (dalej jako TO), Zamawiający będzie dążył do porozumienia z właścicielem lub użytkownikiem wieczystym, przy czym wysokość odszkodowania również zostanie ustalona w oparciu o opinię niezależnego i obiektywnego rzeczoznawcy majątkowego.

W przypadku, jeśli w wyniku TO nie powstanie szkoda na nieruchomości, będzie to również stwierdzone w oparciu o opinię niezależnego i obiektywnego rzeczoznawcy majątkowego oraz udokumentowane porozumieniem zawartym z właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości.

W przypadkach, w których ostateczna wysokość odszkodowania z tytułu TO nie będzie możliwa do ustalenia przed rozpoczęciem robót (np. z uwagi na brak wiedzy co do technologii robót przyjętej przez ich wykonawcę), przed fizycznym zajęciem terenu PAP otrzyma odszkodowanie w wysokości możliwej do ustalenia przed tym zajęciem przez

rzeczoznawcę majątkowego. Jednocześnie powołana przez Konsultanta w imieniu Zamawiającego komisja, w skład której wejdzie rzeczoznawca majątkowy, dokona inwentaryzacji stanu nieruchomości na dzień wydania tej nieruchomości Wykonawcy. Inwentaryzacja zostanie dokonana przy udziale PAP za wyjątkiem sytuacji, w których PAP wyraźnie zrezygnuje z tego udziału. Inwentaryzacja nieruchomości zostanie przeprowadzona również po zakończeniu robót, na dzień przekazania nieruchomości we władanie PAP. Pozwoli to na obiektywną i rzetelną wycenę należnego PAP odszkodowania.

W przypadku, w którym Zamawiający i PAP nie osiągną porozumienia co do wysokości odszkodowania z tytułu TO, wysokość należnego PAP odszkodowania ustali Wojewoda Świętokrzyski w drodze decyzji. Decyzja zostanie wydana w oparciu o obiektywną wycenę dokonaną przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego.

Jeśli natomiast chodzi o potencjalne zajęcia czasowe, których dokładnej skali nie można określić na obecnym etapie zaawansowania Projektu, Wykonawca będzie dążyć do zawierania z właścicielami lub użytkownikami wieczystymi dobrowolnych porozumień, w których określone zostaną zasady czasowego udostępnienia przez właścicieli gruntu na potrzeby realizacji Zadania. Nieruchomości zajęte czasowo po zakończeniu robót zostaną przywrócone do stanu poprzedniego i zwrócone w dobrym stanie.

W każdym wypadku właściciele nieruchomości podlegających zajęciom stałym zostaną skutecznie poinformowani przez Zamawiającego o planowanym Kontrakcie oraz o przysługujących im uprawnieniach. W zakresie zajęć czasowych, Wykonawca będzie miał obowiązek przekazania informacji o rozpoczęciu Kontraktu właścicielom nieruchomości. Zamawiający przeprowadził z właścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości negocjacje dotyczące wysokości odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości. Negocjacje prowadzone były drogą korespondencyjną. PAP były informowane, że w przypadku nieustalenia wysokości odszkodowania, sprawy będą kierowane przez Zamawiającego do Wojewody. W tych przypadkach wysokość odszkodowania zostanie ustalona w drodze decyzji przez Wojewodę.

Jeśli natomiast chodzi o potencjalne zajęcia czasowe, których dokładnej skali nie można określić na obecnym etapie zaawansowania Projektu, Wykonawca będzie zawierał dobrowolne porozumienia w formie stosownych umów cywilnoprawnych, w ramach których będzie płacił odszkodowania.

7.4 ZASADY WYCENY ¹²

Właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu nieruchomości lub jej części, będącej częścią inwestycji przeciwpowodziowej, niezbędnej do jej realizacji, przysługuje odszkodowanie z tytułu przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego własności tej nieruchomości.

We wszystkich przypadkach odszkodowanie musi opowiadać wartości odtworzeniowej nieruchomości co oznacza wartość rynkową nieruchomości i dóbr z nią związanych (np. nasadzenia) powiększonej o koszty transakcyjne niezbędne dla odtworzenia takie, jak podatki czy opłaty. Kompensacja jest określana na podstawie wyceny dokonywanej przez

¹² Treść rozdziału zgodna z LARPF

uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego, a jeśli to konieczne przez zespół rzeczoznawców majątkowych (np. zawierający rzeczoznawcę z zakresu rolnictwa).

Zgodnie z OP 4.12 „wartość odtworzeniowa” w odniesieniu do nieruchomości i obiektów została zdefiniowana jak następuje:

a) dla gruntów rolnych jest to wartość rynkowa gruntów sprzed Projektu albo sprzed przemieszczenia, którakolwiek z tych wartości jest wyższa, odpowiadająca rynkowej wartości ziemi o porównywalnym potencjale produkcyjnym lub użytkowaniu zlokalizowanej w pobliżu gruntu zajętego pod Zadanie wraz z kosztem przygotowania tego gruntu do pełnienia funkcji podobnej do funkcji pełnionej przez grunt zajęty pod realizację Kontraktu, wraz z kosztami transakcyjnymi;

b) dla nieruchomości na obszarach miejskich to wartość rynkowa sprzed przemieszczenia odpowiadająca wartości ziemi o porównywalnym rozmiarze i użytkowaniu, zaopatrzonej w podobny albo lepszy dostęp do infrastruktury i usług oraz zlokalizowanej w pobliżu zajętej nieruchomości, wraz z kosztami transakcyjnymi;

c) dla domów i obiektów to wartość rynkowa materiałów do wbudowania w nowe domy i obiekty zastępujące domy i obiekty dotknięte skutkami realizacji Projektu, w ilości i jakości podobnej albo lepszej od tej, która została wbudowana w domy i obiekty wywłaszczone lub częściowo dotknięte skutkami realizacji Projektu, wraz z kosztami transportu materiałów na miejsce budowy, wynagrodzeniami dla robotników budowlanych oraz kosztami transakcyjnymi, opłatami i podatkami związanymi z realizacją nowych obiektów.

W odniesieniu do nieruchomości wywłaszczonych na potrzeby realizacji Zadania zastosowanie znajdują zasady wskazane powyżej w lit. a) i b).

Przy określaniu wartości odtworzeniowej nie jest brana pod uwagę ani deprecjacja majątku i wartości ocalałych materiałów, ani wartość korzyści płynących z Projektu, a potrąconych z wyceny majątku dotkniętego skutkami realizacji Projektu. Tam, gdzie przepisy polskie nie uwzględniają konieczności kompensacji odpowiadającej wartości odtworzeniowej, kompensacja jest wspierana przez środki dodatkowe takie jak wsparcie w okresie przejściowym po przesiedleniu, stanowiącym rozsądny czas konieczny dla odtworzenia jakości życia (w tym źródeł utrzymania), itp. Takie postępowanie zapewnia realizację kompensacji w standardzie kompensacji wg. wartości odtworzeniowej.

Odszkodowanie przysługuje w wysokości uzgodnionej między Zamawiającym, a dotychczasowym właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub osobą, której przysługuje ograniczone prawo rzeczowe do nieruchomości, od odpowiednio Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego. We wszystkich przypadkach odszkodowanie to powinno odpowiadać co najmniej wartości odtworzeniowej nieruchomości.

W przypadku, gdy PNRI dotyczy rodzinnych ogrodów działkowych ustanowionych zgodnie z przepisami o rodzinnych ogrodach działkowych UROD, podmiot, w którego interesie nastąpi likwidacja rodzinnego ogrodu działkowego lub jego części, zobowiązany jest:

- wypłacić działkowcom – odszkodowanie za stanowiące ich własność nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działkach;
- wypłacić stowarzyszeniu ogrodowemu – odszkodowanie za stanowiące jego własność urządzenia, budynki i budowle rodzinnego ogrodu działkowego przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działki i służące do zapewnienia funkcjonowania ogrodu;

- zapewnić nieodpłatnie nieruchomości zamienne na odtworzenie rodzinnego ogrodu działkowego.

Wysokość odszkodowania ustalona w dniu wydania PNRI podlega waloryzacji na dzień wypłaty, według zasad obowiązujących w przypadku zwrotu wywłaszczonych nieruchomości.

W odniesieniu do przedsięwzięć przeciwpowodziowych, wysokość odszkodowania ustala się według stanu nieruchomości w dniu wydania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji przez organ I instancji oraz według wartości tej nieruchomości z dnia, w którym następuje ustalenie wysokości odszkodowania. Odszkodowanie podlega waloryzacji na dzień wypłaty, według zasad obowiązujących w przypadku zwrotu wywłaszczonych nieruchomości.

UWAGA:

Metody wyceny definiuje akt prawny w randze rozporządzenia tj. Rozporządzenie Rady Ministrów z 21.09.2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego, w nim zawarte są szczegóły dotyczące metod i technik szacowania wartości odszkodowania.

7.4.1 Wycena nieruchomości¹³

Podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość rynkowa nieruchomości. Przy określaniu wartości rynkowej nieruchomości uwzględnia się w szczególności jej rodzaj, położenie, sposób użytkowania, przeznaczenie, stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, stan nieruchomości oraz aktualnie kształtujące się ceny w obrocie nieruchomościami. Wartość rynkową nieruchomości określa się według aktualnego sposobu jej użytkowania, jeżeli przeznaczenie nieruchomości, zgodne z celem Kontraktu nie powoduje zwiększenia jej wartości. W przypadku, gdy dane z lokalnego lub regionalnego rynku nieruchomości pozwalają na określenie wartości rynkowej nieruchomości, rzeczoznawca majątkowy określa tę wartość stosując jedno z podejść rynkowych, tj. podejście porównawcze, dochodowe lub mieszane. Jeżeli przeznaczenie nieruchomości, zgodne z celem wywłaszczenia, powoduje zwiększenie jej wartości, wartość nieruchomości dla celów odszkodowania określa się według alternatywnego sposobu użytkowania wynikającego z tego przeznaczenia. W przypadku, gdy dane z lokalnego lub regionalnego rynku nieruchomości są niewystarczające do określenia wartości rynkowej nieruchomości, rzeczoznawca majątkowy określa wartość odtworzeniową nieruchomości stosując podejście kosztowe.

Jeżeli dotychczasowy właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości objętej PNRI, wyda tę nieruchomość lub wyda nieruchomość i opróżni lokal oraz inne pomieszczenia nie później niż w terminie 30 dni od wskazanej daty - wysokość odszkodowania powiększa się o kwotę równą 5% wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego. W przypadku, gdy decyzja dotyczy nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym wysokość odszkodowania ulega powiększeniu o kwotę 10 000 zł.

¹³ Treść rozdziału zgodna z LARPF

7.4.2 Wycena nasadzeń i zasiewów¹⁴

Przy określaniu wartości drzewostanu leśnego albo zadrzewień, jeżeli w drzewostanie znajdują się materiały użytkowe, szacuje się wartość drewna znajdującego się w tym drzewostanie. Jeżeli w drzewostanie nie występuje materiał użytkowy lub wartość drewna, które może być pozyskane, jest niższa od kosztów zalesienia i pielęgnacji drzewostanu, szacuje się koszty zalesienia oraz koszty pielęgnacji drzewostanu do dnia wywłaszczenia.

Przy określaniu wartości plantacji kultur wieloletnich szacuje się koszty założenia plantacji i jej pielęgnacji do czasu pierwszych zbiorów oraz wartość utraconych pożytków w okresie od dnia wywłaszczenia do dnia zakończenia pełnego plonowania. Sumę kosztów i wartość utraconych pożytków zmniejsza się o sumę rocznych odpisów amortyzacyjnych, wynikającą z okresu wykorzystania plantacji od pierwszego roku plonowania do dnia wywłaszczenia. Przy określaniu wartości zasiewów, upraw i innych zbiorów jednorocznych szacuje się wartość przewidywanych plonów według cen kształtujących się w obrocie rynkowym, zmniejszając ją o wartość nakładów koniecznych w związku ze zbiorem tych plonów.

Przy określaniu wartości zasiewów, upraw i innych zbiorów jednorocznych szacuje się wartość przewidywanych plonów według cen kształtujących się w obrocie rynkowym, zmniejszając ją o wartość nakładów koniecznych w związku ze zbiorem tych plonów.

¹⁴ Treść rozdziału zgodna z LARPF

8 Kryteria kwalifikowalności i katalog osób uprawnionych

8.1 KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI¹⁵

Zgodnie z Polityką Operacyjną Banku Światowego do kompensaty i pomocy w związku z zajęciami nieruchomości skutkującymi utratą dóbr i przemieszczeniem (fizycznym lub ekonomicznym) uprawnione są następujące grupy osób:

- (a) osoby posiadające formalny tytuł prawny do ziemi lub innych dóbr dotkniętych oddziaływaniami Projektu (w tym prawo zwyczajowe lub tradycyjne),
- (b) osoby nie posiadające formalnego tytułu prawnego w czasie rozpoczęcia spisu mieszkańców, jednak posiadające roszczenie do ziemi lub dóbr znajdujące oparcie w prawie krajowym lub zidentyfikowane w trakcie prac nad PPNiP
- (c) osoby nie posiadające tytułu prawnego ani roszczeń do zajmowanej nieruchomości.

Osoby określone w pkt. (a) i (b) powinny otrzymać kompensatę za utracone grunty, a także inną pomoc. Osoby określone w pkt. (c) powinny otrzymać pomoc w przesiedleniu zamiast odszkodowania za zajmowane grunty oraz, w razie konieczności, inną pomoc dla osiągnięcia celów OP 4.12 – o ile zajmowały obszar realizacji Projektu wcześniej niż data końcowa. Osoby, które zajmą teren po dacie końcowej nie będą uprawnione do kompensacji, ani do innych form pomocy w związku z przesiedleniami. Wszystkie osoby określone w pkt. (a), (b) i (c) powinny otrzymać kompensatę za utracone dobra inne, niż grunt.

W związku z tym brak tytułu prawnego do nieruchomości sam w sobie nie powinien być przeszkodą dla otrzymania kompensaty lub innej pomocy oferowanej w związku z przymusowym zajęciem nieruchomości.

Należy podkreślić, że w niniejszym przypadku nie występuje grupa osób zaliczanych do grupy nieposiadających tytułu prawnego do gruntu. Co jednak ważne, na gruncie polskim osoby użytkujące nieruchomość bez tytułu prawnego są świadome nielegalności swoich działań oraz faktu, iż nieruchomość może w każdej chwili powrócić do właściciela bez rekompensaty pieniężnej.

Jeżeli chodzi o sposób oszacowania wpływu na PAP, został on opisany w rozdziale 4.1. Oddziaływania społeczne.

8.2 KATALOG OSÓB UPRAWNIONYCH¹⁶

Kwalifikowalność do kompensacji i pomocy będzie ustalana na następujących zasadach:

- PAP posiadający legalnie nieruchomości na terenie Projektu otrzymają rekompensatę w pełnej wysokości, przy uwzględnieniu pierwszeństwa zasady „ziemia za ziemię”,

¹⁵ Treść rozdziału zgodna z LARPF

¹⁶ Rozdział zgodny z LARPF

- PAP będący najemcami, dzierżawcami, dożywotnikami i innymi posiadaczami zależnymi nieruchomości na terenie Projektu otrzymają pełną rekompensatę za utratę tych praw,
- PAP będący posiadaczami ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach otrzymają pełną rekompensatę za utratę tych praw,
- posiadacze upraw, roślin, budowli i innych konstrukcji związanych z gruntem otrzymają rekompensatę za te uprawy, rośliny, budowle i konstrukcje,
- mieszkańcy domów i mieszkań, którzy będą musieli zostać wysiedleni oprócz odszkodowania na ww. zasadach otrzymają pomoc w przesiedleniu, odpowiedni dostęp do infrastruktury społecznej oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet specjalnie dobranych działań osłonowych,
- PAP, które w związku z realizacją Projektu stracą przychód, pensje lub możliwość prowadzenia działalności gospodarczej otrzymają odpowiednie rekompensaty oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet odpowiednio dobranych działań osłonowych,
- PAP posiadający nieruchomości na terenie Projektu nielegalnie, bez tytułu prawnego i bez ekspektatywy nabycia tytułu prawnego nie otrzymają rekompensat za wywłaszczenie z nieruchomości, ponieważ jest to niemożliwe w świetle prawa polskiego. Osoby te otrzymają jednak rekompensaty za rośliny i konstrukcje będące ich własnością oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet specjalnie dobranych działań osłonowych dla odtworzenia lub poprawy jakości życia.

Szczegóły dotyczące władania nieruchomościami zostały wykazane w Załączniku 1 do niniejszego PPNiP.

PAP będą uprawnione do uzyskania rekompensaty za następujące kategorie oddziaływań/strat:

- **Stala utrata nieruchomości** – tam, gdzie to możliwe i gdzie PAP wyrazi taką wolę będzie rekompensowana w formie „ziemia za ziemię” poprzez przyznanie nieruchomości o podobnej wartości, położeniu i funkcjach jak nieruchomość wywłaszczona. Jeżeli znalezienie nieruchomości spełniającej wymagania adekwatnej rekompensaty nie będzie możliwe, PAP nie wyrazi woli uzyskania rekompensaty w formie „ziemia za ziemię” albo zajęciu podlegała będzie jedynie niewielka część działki, odszkodowanie będzie wypłacane w formie pieniężnej i będzie odpowiadało rynkowej wartości wywłaszczonej nieruchomości lub jej części. Dodatkowo za niezwłoczne wydanie nieruchomości możliwe będzie powiększenie odszkodowania o kwotę odpowiadającą kwocie 5% wartości wywłaszczonej nieruchomości, na zasadach określonych w specustawie powodziowej. PAP nie będące właścicielami lub użytkownikami wieczystymi, ale posiadające tytuł prawny do nieruchomości (np. używania rzeczy cudzej, tj. najemcy, dzierżawcy) otrzymają z kolei odszkodowanie odpowiadające wartości wywłaszczonych praw. Na żądanie PAP Zamawiający może przejąć nieruchomość w całości i zrekompensuje przejęcie tej nieruchomości na ww. zasadach. Wszelkie koszty transakcyjne, w tym podatki związane z przyznaniem rekompensaty za wywłaszczenie będzie pokrywał Zamawiający. W przypadku PAP, które posiadają nieruchomości na terenie Projektu bez tytułu prawnego (nielegalnie) przyznanie rekompensaty za wywłaszczenie nieruchomości nie będzie możliwe. Otrzymają one jednak rekompensaty za rośliny, nasadzenia i konstrukcje będące ich własnością oraz, jeżeli będzie to konieczne

pakiety działań osłonowych mających na celu odtworzenie lub poprawę ich jakości życia;

- **Trwałe ograniczenie (TO) sposobu korzystania z nieruchomości** uprawnia właściciela/użytkownika wieczystego do wystąpienia z wnioskiem o wykup nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa, zgodnie z zapisami specustawy. W zależności od przypadku zaproponowane zostaną również specjalnie dobrane działania osłonowe. Na wniosek PAP nieruchomość, na której ma nastąpić trwałe ograniczenie dotychczasowego użytkowania zostanie jednak wyłączone (prawo do żądania wykupu nieruchomości nie przysługuje właścicielowi nieruchomości, na której znajdują się drogi publiczne), a PAP otrzyma odszkodowanie na zasadach określonych dla trwałej utraty nieruchomości (w tym przypadku, w wysokości wynikającej z operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego);
- **Budynki mieszkalne** – rekompensata będzie odbywała się na zasadach jak dla stałej utraty nieruchomości. Ponadto wysiedlane PAP otrzymają dodatkową płatność w kwocie 10 000 zł. W zależności od przypadku Zamawiający zapewni tym osobom zamienne lokale mieszkalne. W przypadku squattersów nie są oni uprawnieni do otrzymania odszkodowania, jednak w określonych przypadkach Zamawiający jest zobowiązany do zapewnienia im lokalu zamiennego. Osobom tym zostanie zaproponowany również pakiet osłonowy, obejmujący pomoc w znalezieniu miejsca zamieszkania, a w przypadku jeżeli są to osoby bezrobotne albo dotknięte uzależnieniami zaproponowane zostaną im działania wspierające ich pozycję na rynku pracy oraz otrzymają stosowną propozycję leczenia;
- **Budowle i struktury niemieszkalne (stajnie, ogrodzenia, infrastruktura techniczna itp.)** – co do zasady właściciele i użytkownicy tych budowli i struktur otrzymają rekompensatę jak za stałą utratę nieruchomości. Wśród działań osłonowych Zamawiający proponuje przebudowę sieci infrastruktury, a tam gdzie to adekwatne – struktur i budowli na koszt Zamawiającego. Dodatkowo jednostki samorządu terytorialnego, które zrealizowały lub realizują w obszarze zajęty pod inwestycję, budowle lub struktury przy wykorzystaniu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub innych źródeł zagranicznych, odszkodowanie pieniężne zostanie powiększone o kwotę podlegających zwrotowi środków pochodzących z dofinansowania wraz z należnymi odsetkami;
- **Utrata nasadzeń** zostanie zrekompensowana legalnym posiadaczom nieruchomości w pieniądzu, przy uwzględnieniu kosztów założenia i pielęgnacji nasadzeń, a także wartości utraconych pożytków w okresie od dnia wyłączenia do dnia zakończenia pełnego plonowania,
- **Utrata drzewostanu** zostanie zrekompensowana analogicznie jak w przypadku utraty nasadzeń. W zależności od przypadku rekompensata może nastąpić również wg oszacowania wartości drewna, które może być pozyskane;
- **Oddziaływanie na przedsiębiorców i zatrudnienie** zostanie zrekompensowane w pieniądzu poprzez zrekompensowanie szkód faktycznie poniesionych przez przedsiębiorców oraz zysku¹⁷, który utracili na skutek realizacji Projektu. Podstawą do określenia tych wartości powinny być dokumenty księgowo-rozliczeniowe, ewentualnie zeznania podatkowe przedsiębiorców. W przypadku utraty pracy przez

¹⁷ W tym przypadku rozumiane jako przychód.

pracowników otrzymają oni zasiłek dla bezrobotnych. Zarówno pracownicy, jak i wykonujący pracę na umowach cywilnoprawnych w przypadku utraty możliwości zarobkowania otrzymają bezpłatne ubezpieczenie zdrowotne, pomoc w znalezieniu pracy oraz, ewentualnie, pomoc w postaci szkoleń zawodowych umożliwiających im przekwalifikowanie w celu znalezienia zatrudnienia;

- **Utrata lub ograniczenie dostępu do infrastruktury społecznej** (np. parków) zostanie w miarę możliwości zrekompensowane poprzez odtworzenie tej infrastruktury w nowym, odpowiednio zlokalizowanym miejscu. W przypadku braku możliwości lub braku potrzeby odtworzenia infrastruktury w nowym miejscu, PAP otrzymają dostęp do istniejącej infrastruktury społecznej;
- **Koszty przesiedlenia gospodarstw domowych** – w celu pokrycia kosztów przesiedlenia gospodarstw domowych PAP otrzymają kwotę 10 000 zł (art. 21 ust. 8 specustawy przeciwpowodziowej). Zostanie im również zaproponowany specjalny pakiet działań osłonowych, obejmujących w razie potrzeby pomoc w znalezieniu firmy transportowej i w pokryciu kosztów transportu przekraczających kwotę 10 000 zł (art. 21 ust. 8 specustawy przeciwpowodziowej);
- **Grupy szczególnie wrażliwe** w ramach rekompensaty otrzymają specjalnie dobrany do ich potrzeb pakiet osłony (harmonogram wdrażania działań w tym zakresie będzie ustalany indywidualnie). Dla dzieci i młodzieży szkolnej będzie to pomoc w znalezieniu takiej lokalizacji, która umożliwi im kształcenie się w dotychczasowej szkole; podobnie dla dzieci uczęszczających do żłobków i przedszkoli. Osoby starsze zostaną przesiedlone w miejsca, które są pozbawione barier architektonicznych utrudniających poruszanie się i które posiadają równy, albo łatwiejszy dostęp do opieki zdrowotnej, przy jednoczesnej możliwości zapewnienia zachowania dotychczasowych nawyków i stylu życia. Osobom ubogim zaproponowana zostanie pomoc w uzyskaniu dodatkowego wsparcia instytucjonalnego od agencji rządowych, samorządowych oraz od właściwych dla ich problemów organizacji pozarządowych.
- **Czasowe zajęcie nieruchomości** będzie rekompensowane pieniężnie poprzez wypłatę w odstępach miesięcznych kwot odpowiadających rynkowym cenom wynajmu lub dzierżawy nieruchomości. Ponadto w przypadku, jeżeli w związku z czasowym zajęciem nieruchomości PAP poniesie z tego tytułu stratę, zostanie ona odrębnie zrekompensowana na ww. zasadach. Po zakończeniu realizacji działań budowlanych wszystkie nieruchomości zostaną przywrócone do stanu poprzedniego;
- **Szkody w domach, budynkach i budowlach w związku z pracami budowlanymi (np. wibracje, wypadki, itp.)** będą rekompensowane w zależności od ich charakteru tak, aby możliwe było odtworzenie pełnej substancji dotkniętego obiektu albo zakup nowego. W zależności od sytuacji zastosowane zostaną odpowiednie zasady dotyczące wypłaty odszkodowań dla ww. oddziaływań.

Dla obiektów objętych niniejszym PPNiP uprawnionych do kompensacji należy zaliczyć do kategorii właścicieli nieruchomości, użytkowników wieczystych nieruchomości oraz posiadaczy służebności gruntowych. W chwili zakończenia prac nad niniejszym PPNiP Zadanie objęte jego zakresem znajdowało się na różnym stopniu zaawansowania procesu wypłaty odszkodowań. Część uprawnionych właścicieli otrzymała już rekompensaty, których wysokość była ustalana na podstawie operatów szacunkowych opracowanych zgodnie z kryteriami OP 4.12.

8.3 MATRYCA KWALIFIKOWALNOŚCI¹⁸

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
Trwała utrata nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wieczyści, posiadacze samoistni nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata w formie „ziemia za ziemię” • jeżeli rekompensata w formie „ziemia za ziemię” jest niemożliwa albo niepożądana odszkodowanie pieniężne, • pokrycie wszelkich kosztów transakcyjnych
	Grupy społecznie wrażliwe	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie kosztów przeprowadzki • wsparcie w przeprowadzce
		<ul style="list-style-type: none"> • przesiedlenie do lokalizacji nie wpływającej na dostępność poprzedniej szkoły, • wsparcie w znalezieniu lokalizacji z podobną dostępnością szkoły, jak w przypadku wyłączonego gospodarstwa domowego
		<ul style="list-style-type: none"> • przesiedlenie do lokalizacji z takim samym lub lepszym dostępem do opieki medycznej, jak w przypadku wyłączonego gospodarstwa domowego, ewentualnie pomoc w znalezieniu miejsca zamieszkania z takim dostępem • przesiedlenie do miejsca bez barier architektonicznych, ewentualnie pomoc w znalezieniu odpowiedniego domu
	Użytkownicy nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie w uzyskaniu odpowiedniej pomocy instytucjonalnej dla celów poprawy jakości życia
		<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna za utratę praw na nieruchomości, • pomoc we wzięciu w użytkowanie podobnej nieruchomości.

¹⁸ Rozdział zgodny z LARPF.

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
	Najemcy, dzierżawcy	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensacja pieniężna za straty poniesione w związku z wygaśnięciem umowy, • pokrycie kosztów transakcyjnych
	Nielegalnie władający nieruchomością	<ul style="list-style-type: none"> • brak odszkodowania za utratę nieruchomości
	Posiadacze służebności, hipoteki, zastawu na nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna za utracone prawa, • dla posiadaczy służebności gruntowych – pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomości wyłączonej), np. w postaci innej drogi koniecznej do nieruchomości • pokrycie kosztów transakcyjnych
	Nielegalni posiadacze służebności	<ul style="list-style-type: none"> • dla nielegalnych posiadaczy służebności - pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomości wyłączonej).
Trwałe ograniczenia w użytkowaniu nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wieczysti, posiadacze samoistni nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna za straty związane z ograniczeniem w użytkowaniu nieruchomości, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • zaproponowanie wsparcia instytucjonalnego oraz doradztwo w zakresie możliwości innego wykorzystania nieruchomości,
	Użytkownicy nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna za utratę praw na skutek ograniczenia
	Nielegalnie władający nieruchomością	<ul style="list-style-type: none"> • zaproponowanie wsparcia instytucjonalnego oraz doradztwo w zakresie możliwości innego wykorzystania nieruchomości,
	Dzierżawcy, najemcy nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna za straty związane z ograniczeniem, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • zaproponowanie wsparcia instytucjonalnego oraz doradztwo w zakresie możliwości innego wykorzystania nieruchomości,

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
	Posiadacze służebności	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomością wyłączonej), • rekompensata pieniężna za szkody związane z ograniczeniem możliwości korzystania ze służebności, • pokrycie kosztów transakcyjnych
	Nielegalni posiadacze służebności	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomością wyłączonej).
Budynki mieszkalne	Właściciele	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata w formie „ziemia za ziemię” • jeżeli rekompensata w formie „ziemia za ziemię” jest niemożliwa albo niepożądana odszkodowanie pieniężne za utraconą nieruchomość, • pokrycie wszelkich kosztów transakcyjnych¹⁹, • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora²⁰, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlanych.
	Posiadacze bez tytułu prawnego	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie w zalegalizowaniu posiadania w celu kompensaty na zasadach dla właścicieli i legalnych posiadaczy • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlonych.

¹⁹ W przypadku nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym wysokość odszkodowania powiększa się o kwotę 10.000 zł.

²⁰ W tym przypadku rozumiany jako Zamawiający.

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
	Dzierżawcy, najemcy, użytkownicy nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna za straty związane z wygaśnięciem umowy, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlanych.
	Nielegalni squattersi	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie w zalegalizowaniu posiadania w celu kompensaty na zasadach dla właścicieli i legalnych posiadaczy • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlonych.
	Posiadacze służebności, hipoteki, zastawu na nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna za utracone prawa, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • dla posiadaczy służebności mieszkania: <ul style="list-style-type: none"> ✓ pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, ✓ wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, ✓ wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlonych.
Budowle i struktury niemieszkalne (stajnie, ogrodzenia, infrastruktura techniczna itp.)	Właściciele, użytkownicy wiczyści, posiadacze samoistni budowli i struktur	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, • przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
	Użytkownicy	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, • przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
	Nielegalni posiadacze budowli i struktur	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, • przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
	Dzierżawcy, najemcy budowli lub struktur	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, • przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
Utrata nasadzeń	Właściciele, użytkownicy wierzchości, posiadacze samoistni nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, • umożliwienie zebrania plonów
	Użytkownicy	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, • umożliwienie zebrania plonów
	Dzierżawcy, najemcy	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, • umożliwienie zebrania plonów
	Nielegalnie władający nieruchomością	<ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie zebrania plonów
Utrata drzew	Właściciele, użytkownicy wierzchości, posiadacze samoistni nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, w razie potrzeby uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji drzewostanu oraz utracone plony
	Użytkownicy	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, w razie potrzeby uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji drzewostanu oraz utracone plony
	Dzierżawcy, najemcy	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, w razie potrzeby uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji drzewostanu oraz utracone plony
	Nielegalnie władający nieruchomością	<ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie zebrania plonów

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
Oddziaływania na przedsiębiorców i zatrudnienie w związku z zajęciami nieruchomości	Osoby prowadzące 1-osobową działalność gospodarczą	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna za zysk utracony w okresie przejściowym, • objęcie wsparciem instytucjonalnym dla osób likwidujących działalność. • przyznanie odszkodowania w formie „ziemia za ziemię” o warunkach pozwalających na kontynuowanie działalności rolniczej/sadowniczej lub rekompensaty pieniężnej, • rekompensata pieniężna pozwalająca na podjęcie działalności rolniczej/sadowniczej na nowej nieruchomości.
	Organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> • przyznanie odszkodowania w formie „ziemia za ziemię” lub rekompensaty pieniężnej, • przyznanie rekompensaty pieniężnej w kwocie pozwalającej na podjęcie działalności gospodarczej na nowej nieruchomości.
	Mikro przedsiębiorcy (zatrudniający do 10 pracowników)	<ul style="list-style-type: none"> • przyznanie odszkodowania w formie „ziemia za ziemię” o warunkach pozwalających na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rekompensaty pieniężnej, • rekompensata pieniężna pozwalająca na podjęcie działalności gospodarczej na nowej nieruchomości.
	Mali przedsiębiorcy (zatrudniający od 10 do 50 pracowników)	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, • objęcie wsparciem instytucjonalnym dla osób likwidujących działalność.
	Mali przedsiębiorcy (zatrudniający od 10 do 50 pracowników)	<ul style="list-style-type: none"> • przyznanie odszkodowania w formie „ziemia za ziemię” o warunkach pozwalających na kontynuowanie działalności rolniczej/sadowniczej lub rekompensaty pieniężnej, • rekompensata pieniężna pozwalająca na podjęcie działalności rolniczej/sadowniczej na nowej nieruchomości.
Mali przedsiębiorcy (zatrudniający od 10 do 50 pracowników)	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna. 	

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
	Osoby pracujące na umowy cywilno-prawne	<ul style="list-style-type: none"> • przyznanie przedsiębiorcom odszkodowań pozwalających na utrzymanie jak największej liczby miejsc pracy, • objęcie wsparciem instytucjonalnym i socjalnym dla osób pozostających bez zatrudnienia,
	Osoby pracujące na umowę o pracę	<ul style="list-style-type: none"> • przyznanie przedsiębiorcom odszkodowań pozwalających na utrzymanie jak największej liczby miejsc pracy, • objęcie wsparciem instytucjonalnym i socjalnym dla osób pozostających bez zatrudnienia,
Utrata lub ograniczenie dostępu do infrastruktury społecznej	Wszystkie PAP zamieszkujące na obszarze objętym skutkami realizacji Projektu	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzenie infrastruktury społecznej na innym obszarze, • jeżeli odtworzenie infrastruktury na innym obszarze jest niemożliwe albo niezasadne zapewnienie dostępu do istniejącej infrastruktury społecznej.
		<ul style="list-style-type: none"> • tymczasowe zapewnienie miejsc do rekreacji
Mienie gminne	Gmina	<ul style="list-style-type: none"> • Odtworzenie lub wymiana zniszczonych obiektów w konsultacji z gminami.
Czasowe zajęcie nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wieczysti, posiadacze samoistni nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, • przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego.
	Nielegalnie władający nieruchomością	<ul style="list-style-type: none"> • przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego
	Dzierżawcy, użytkownicy nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • rekompensata pieniężna, • przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego.

Szczegóły dotyczące kwalifikowalności osób uprawnionych do kompensacji zostały zawarte w Załączniku nr 1 do niniejszego PPNiP.

9 Konsultacje społeczne i udział społeczeństwa

Projektując udział społeczeństwa w związku z przygotowaniem i implementacją PPNiP należy mieć na uwadze, iż przygotowanie Zadania jest działaniem rozłożonym w czasie, zatem potrzeby i sytuacja interesariuszy, w szczególności osób podlegających wywłaszczeniom ulegała będzie zmianom w trakcie realizacji PPNiP. Z tego względu proces konsultacji i udziału społeczeństwa w rozwoju i wdrażaniu PPNiP powinien być traktowany jako jeden ciągły, rozłożony w czasie proces, którego prawidłowa realizacja pozwoli na zminimalizowanie negatywnych skutków Projektu dla osób nim dotkniętych oraz na minimalizację ryzyk związanych z potencjalnym konfliktem społecznym, przede wszystkim ryzyka zablokowania realizacji Zadania przez PAP.

Dotychczas społeczność lokalna o planowanym Zadaniu informowana była w drodze obwieszczeń, zamieszczanych na stronach internetowych Urzędu Wojewódzkiego oraz w sposób zwyczajowo przyjęty, na dostępnych publicznie tablicach ogłoszeń w miejscowościach, w których Zadanie będzie realizowane. Społeczność lokalna była informowana o złożeniu przez JWP wniosku o wydanie PNRI oraz o fakcie wydania PNRI oraz o możliwościach wniesienia odwołania od tej decyzji. Ponadto PAP posiadające nieruchomości na obszarze realizacji Zadania zostały powiadomione listownie o ww. okolicznościach.

W procesie wstępnej identyfikacji interesariuszy uczestniczących w rozwoju Projektu zidentyfikowano następujące podmioty wywierające wpływ na przygotowanie i realizację PPNiP w zakresie Zadania 3B.1 *Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza*:

Interesariusz zewnętrzny	Rodzaj wpływu na PPNiP
Minister Infrastruktury i Budownictwa	<ol style="list-style-type: none">1. Rozpatrzenie odwołania od PNRI2. Rozpatrzenie odwołania od decyzji ustalającej wysokość odszkodowania
Wojewoda Świętokrzyski	<ol style="list-style-type: none">1. Wydanie PNRI2. Wydanie decyzji ustalającej wysokość odszkodowania
Starosta Sandomierski	<ol style="list-style-type: none">1. Pomoc w rozpoznaniu potrzeb społeczności lokalnej2. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Burmistrz Sandomierza	<ol style="list-style-type: none">1. Reprezentacja Gminy Sandomierz jako podmiotu podlegającego wywłaszczeniom2. Informowanie PAP o konsultacjach społecznych3. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Rada Miasta Sandomierz	<ol style="list-style-type: none">1. Informowanie PAP o konsultacjach społecznych2. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Burmistrz Koprzywnicy	<ol style="list-style-type: none">1. Informowanie PAP o konsultacjach społecznych2. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Rada Miejska w Koprzywnicy	<ol style="list-style-type: none">1. Informowanie PAP o konsultacjach społecznych2. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych

Interesariusz zewnętrzny	Rodzaj wpływu na PPNiP
Wójt gminy Samborzec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reprezentacja Gminy Samborzec jako podmiotu podlegającego wywłaszczeniom 2. Informowanie PAP o konsultacjach społecznych 3. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Rada gminy Samborzec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informowanie PAP o konsultacjach społecznych 2. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Podmioty podlegające wywłaszczeniom	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczestnictwo w inwentaryzacji i badaniach socjoekonomicznych 2. Określenie potrzeb i strat ponoszonych w związku z planowanym wywłaszczeniem 3. Wybór formy odszkodowania oraz kompensacji 4. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Mieszkańcy gmin Sandomierz, Koprzywnica oraz Samborzec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych

Wywłaszczenia nieruchomości na potrzeby realizacji Zadania nastąpiły w 2014 r., 2015 r. i 2016 r. a zatem przed zawarciem Umowy Pożyczki i wprowadzeniem wymogu stosowania się do kryteriów OP 4.12 Involuntary Resettlement. Jednakże proces informowania PAP o realizacji Kontraktu oraz przysługujących im uprawnieniach został uzgodniony z Bankiem Światowym, a następnie przeprowadzony w sposób odpowiadający wymaganiom Banku Światowego.

O planach realizacji Zadania PAP były informowane obwieszczeniami publikowanymi na tablicach ogłoszeń w miejscach planowanego przedsięwzięcia, Urzędzie Miasta i Gminy w Koprzywnicy, Urzędzie Gminy w Samborcu oraz Urzędu Miejskiego w Sandomierzu. Obwieszczenia publikowane były również na stronach internetowych organów wydających w sprawie decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach oraz PNRI. PAP informowane w nich były o zasięgu przedsięwzięcia, przebiegu procedury administracyjnej, a także o możliwości wypowiedzenia się co do przedsięwzięcia oraz składania zażaleń i odwołań od wydawanych na poszczególnych etapach postanowień i decyzji administracyjnych. W szczególności PAP otrzymały informacje o możliwości zapoznania się z projektami budowlanymi dla poszczególnych Obiektów, projektami podziału nieruchomości, złożenia uwag i wniosków w postępowaniu w sprawie wydania PNRI, a także o możliwości złożenia odwołania od tej decyzji, sposobie wniesienia odwołania oraz o organie właściwym do rozpatrzenia tego odwołania.

Pozwoliło to na zagwarantowanie, że każda PAP otrzyma informację o poszczególnych Obiektach oraz o Zadaniu, jak również o etapie zaawansowania procesu inwestycyjnego.

Następnie Zamawiający w drodze pism skierowanych indywidualnie do poszczególnych PAP powiadomił o rozpoczęciu negocjacji dotyczących wysokości odszkodowania. Tam, gdzie strony nie doszły do porozumienia co do wysokości odszkodowania, odszkodowanie jest ustalane w postępowaniu przed Wojewodą Świętokrzyskim w oparciu o niezależną i obiektywną wycenę uprawnionego rzeczoznawcy majątkowego, sporządzoną zgodnie z zasadami obowiązującymi w niniejszym PPNiP.

Po zakończeniu prac nad projektem PPNiP i uzyskaniu na jego podstawie akceptacji Banku Światowego dla rozpoczęcia procedury upublicznienia przeprowadzone zostało spotkanie otwarte dla wszystkich zainteresowanych w Sandomierzu (12.12.2016 r.). Dokument

końcowy po uzyskaniu klauzuli No Objection BŚ dla projektu dokumentu będzie udostępniony zainteresowanym do czasu zakończenia realizacji Projektu.

O podaniu PPNiP do publicznej wiadomości i planowanym terminie debaty publicznej nad projektem PPNiP, a także o możliwości składania uwag i wniosków do projektu PPNiP społeczeństwo zostało poinformowane poprzez:

- umieszczenie informacji o konsultacjach na stronie internetowej JWP,
- umieszczenie informacji o konsultacjach na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sandomierzu, Urzędu Gminy Samborzec, oraz Urzędu Miasta i Gminy Koprzywnica oraz BKP,
- ogłoszenie w „Gazecie Wyborczej – dodatek kielecki”,
- umieszczenie informacji o konsultacjach na tablicach ogłoszeń ŚZMiUW w Kielcach, oddziału terenowego ŚZMiUW w Sandomierzu, Urzędu Miasta i Gminy Koprzywnica, Urzędu Miejskiego w Sandomierzu oraz Urzędu Gminy Samborzec,
- indywidualne zaproszenia przesłane do Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, Wojewody Świętokrzyskiego, Starosty Powiatu Sandomierskiego, Burmistrza Miasta Sandomierza, Burmistrza Miasta i Gminy Koprzywnica, Wójta Gminy Samborzec, Rady Miasta Sandomierz, Rady Miejskiej w Koprzywnicy, Rady Gminy Samborzec, Dyrektora RZGW w Krakowie, Członka Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska, Sołtysa wsi Koćmierzów, Sołtysa wsi Sońniczany, Sołtysa wsi Szewce, Sołtysa wsi Zajeziórze oraz Klubu Miłośników Sandomierza.

Konsultacje publiczne trwały 21 dni kalendarzowych tak, aby każdy zainteresowany mógł zapoznać się z projektem PPNiP i zgłosić swoje uwagi. Wersja papierowa dokumentacji była wyłożona i dostępna dla wszystkich zainteresowanych w okresie od 18.11.2016 r. do 09.12.2016 r. włącznie (tj. 21 dni kalendarzowych) w siedzibie ŚZMiUW w Kielcach (ul. Witosa 86, Kielce) oraz siedzibie ŚZMiUW w Kielcach, Oddział Sandomierz (ul. Staromiejska 14, Sandomierz). Wersję elektroniczną dokumentu (w języku polskim oraz angielskim) zamieszczono na stronie internetowej Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach, Urzędu Miejskiego w Sandomierzu oraz Biura Koordynacji Projektu. Komentarze do projektu PPNiP mogły być składane pisemnie oraz ustnie bezpośrednio w siedzibie ŚZMiUW w Kielcach (ul. Witosa 86, 25-561 Kielce), lub wysłane pocztą na powyżej wskazany adres lub pocztą elektroniczną na adres jrp@szmiuw.kielce.com.pl.

Po zakończeniu okresu upublicznienia zorganizowana została debata publiczna (spotkanie publiczne) nad projektem PPNiP w Sandomierzu (12.12.2016r.). Miejsce i termin debaty publicznej zostały podane w ww. informacji dla społeczeństwa. Na debacie publicznej społeczeństwo mogło składać ustne i pisemne komentarze do projektu PPNiP do raportu.

Uwagi zgłoszone przez społeczeństwo w trakcie konsultacji społecznych nie skutkowały wprowadzeniem zmian do treści niniejszego PPNiP.

Raport z przeprowadzonej dyskusji publicznej stanowi Załącznik nr 4 do niniejszego PPNiP. Załącznik ten nie podlega upublicznieniu.

10 Mechanizm zarządzania skargami

W niniejszym PPNiP przyjęto zasadę, iż JWP podejmie wszelkie środki w celu polubownego załatwienia skarg dotyczących Zadania. Mechanizm zarządzania skargami musi zostać zróżnicowany w celu jego zintegrowania z procedurami administracyjnymi obowiązującymi na różnych stadiach przygotowania Zadania.

10.1 OGÓLNY MECHANIZM ZARZĄDZANIA SKARGAMI I WNIOSKAMI

Ogólny mechanizm zarządzania skargami i wnioskami znajdzie zastosowanie do następujących skarg i wniosków:

- a) złożonych przed wystąpieniem przez Zamawiającego o PNRI,
- b) złożonych po wydaniu PNRI i/lub decyzji ustalającej wysokość odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość,
- c) złożonych w trakcie konsultacji społecznych nad projektem niniejszego PPNiP,
- d) złożonych w trakcie uzyskiwania PNRI lub decyzji ustalającej wysokość odszkodowania bezpośrednio do Zamawiającego.

W odniesieniu do tego mechanizmu podstawową zasadą przyjętą przez JWP jest przyznanie prawa do złożenia skargi lub wniosku dotyczącego Zadania każdemu, niezależnie od tego, czy jego nieruchomość, prawa lub dobra znajdują się na obszarze przeznaczonym do realizacji Kontraktu objętego niniejszym PPNiP.

Złożenie skarg i wniosków nie podlega opłatom. Ponadto składający skargę lub wniosek nie może być narażony na jakikolwiek uszczerbek lub zarzut z powodu ich złożenia.

Skargi i wnioski będą mogły zostać złożone w formie pisemnej, elektronicznej i ustnie do protokołu. Będą one mogły być składane bezpośrednio w siedzibie SZMiUW w Kielcach pod adresem: ul. Witosa 86, 25-561 Kielce, wysłane pocztą wskazany adres lub pocztą elektroniczną na adres jrp@szmiuw.kielce.com.pl.

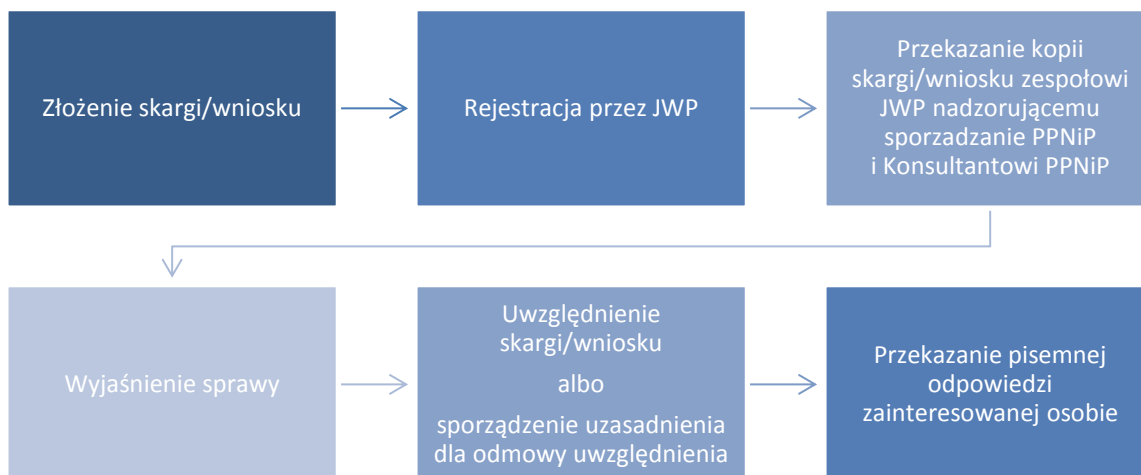
Skargi i wnioski będą archiwizowane w odrębnym rejestrze, ze wskazaniem dat ich wniesienia, dat udzielenia odpowiedzi oraz sposobu rozpatrzenia.

Jeżeli rozpatrzenie skargi lub wniosku wymagało będzie uprzedniego zbadania i wyjaśnienia sprawy, zostaną w tym celu zebrane materiały, przeprowadzone analizy badania itp. W takim przypadku odpowiedź na skargę lub wniosek zostanie udzielona w terminie 14 dni od dnia jego złożenia. W przypadku, gdy nie będzie konieczne przeprowadzanie postępowania wyjaśniającego, odpowiedź na skargę lub wniosek zostanie udzielona w terminie 7 dni od dnia jego złożenia.

W przypadkach szczególnie skomplikowanych oraz w przypadkach, w których rozpatrzenie skargi lub wniosku wymagało będzie wprowadzenia zmian do PPNiP termin udzielenia odpowiedzi na skargę lub wniosek zostanie przedłużony do 30 dni. Jeżeli termin ten będzie za krótki, strona zostanie poinformowana o przyczynie nieotrzymania w terminie merytorycznej odpowiedzi na swoją skargę/wniosek wraz ze wskazaniem terminu, w którym odpowiedź taka będzie udzielona.

W przypadku odmownego załatwienia sprawy osoba składająca skargę lub wniosek zostanie w sposób wyczerpujący poinformowana o przyczynach odmownego załatwienia sprawy.

Schemat ogólnego mechanizmu zarządzania skargami i wnioskami został przedstawiony poniżej:

Rysunek 6 - Schemat ogólnego mechanizmu zarządzania skargami i wnioskami

10.2 SZCZEGÓLNE MECHANIZMY ZARZĄDZANIA SKARGAMI I WNIOSKAMI

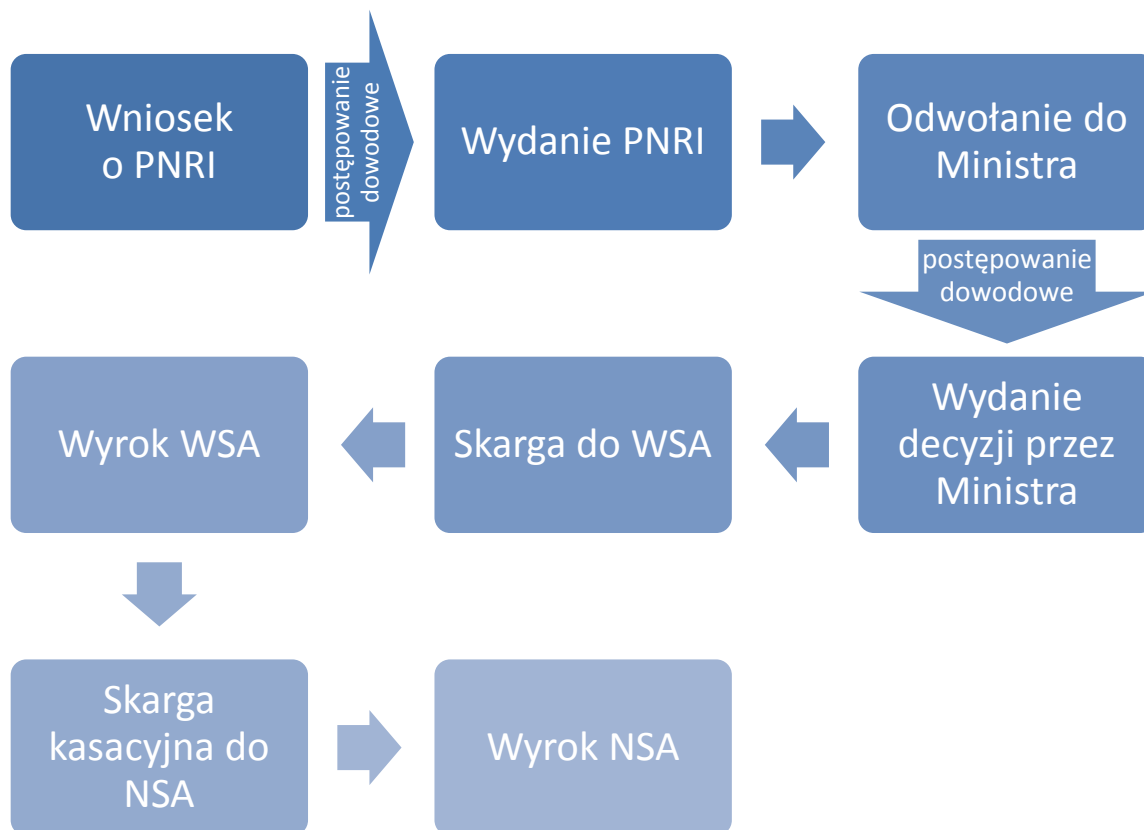
Ponieważ dla tego Kontraktu wydane zostały już ostateczne PNRI, dodatkowo wypłacono już 88% odszkodowań za wywłaszczone z mocy prawa nieruchomości, stąd szczególne mechanizmy zarządzania skargami i wnioskami będą związane z postępowaniem w sprawie ustalenia odszkodowania za utracone prawo do nieruchomości wywłaszczonych z mocy prawa, dla których nie uzgodniono jeszcze wysokości odszkodowania. Będą one stosowane w trakcie prowadzonego postępowania w sprawie wydania przez Wojewodę Świętokrzyskiego (dalej Wojewoda) decyzji ustalającej wysokość odszkodowania oraz w postępowaniach odwoławczych przed Ministrem Infrastruktury i Budownictwa (dalej Minister) oraz przed sądem administracyjnym dotyczących ustalonego przez Wojewodę odszkodowania oraz ewentualnych skarg powiązanych z tymi zagadnieniami.

W przypadku, w którym strony nie będą zadowolone z decyzji wydanej przez Wojewodę, będzie im przysługiwało prawo do złożenia odwołania do Ministra. Wszystkie oświadczenia, wnioski i dowody złożone w postępowaniu odwoławczym przed Ministrem będą musiały zostać przez niego uwzględnione.

W przypadku niezadowolenia z decyzji Ministra (w przypadku decyzji ustalającej wysokość odszkodowania Wojewody) właściwe strony będą miały prawo do złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Sąd ten zbada, czy Wojewoda i Minister w właściwy i rzetelny sposób przeprowadzili postępowanie, w tym w zakresie uwzględnienia uwag, wniosków i dowodów zgłaszanych przez strony postępowania. Zgodnie z obowiązującymi przepisami skarga podlega opłacie sądowej w wysokości 500 zł. Ponadto

strona przegrywająca jest zobowiązana zwrócić drugiej stronie koszty postępowania sądowego.

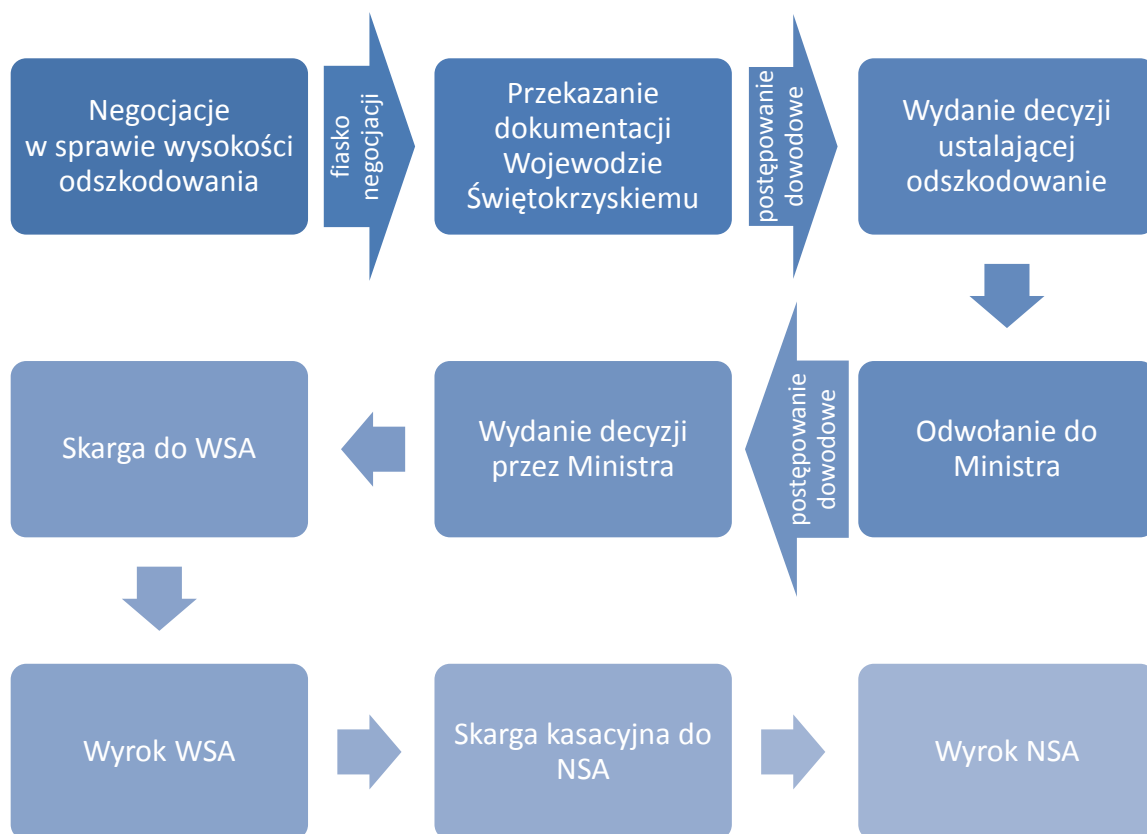
W przypadku, jeżeli rozstrzygnięcie WSA będzie niezadawalające dla strony, przysługuje jej skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sąd ten będzie badał nie tylko prawidłowość i legalność postępowań prowadzonych przez Wojewodę i Ministra, ale również wyrok WSA. Skarga kasacyjna podlega opłacie w kwocie 250 zł. Ponadto strona przegrywająca jest zobowiązana zwrócić drugiej stronie koszty postępowania sądowego.

Rysunek 7 - Mechanizm zarządzania skargami na etapie PNRI

Zastrzeżenia składane przez Strony na etapie negocjacji będą archiwizowane w protokołach ze spotkań negocjacyjnych. Protokoły i inne dokumenty przesyłane sobie wzajemnie przez strony w czasie negocjacji, o ile nie uda się osiągnąć porozumienia co do odszkodowania, zostaną przekazane Wojewodzie.

Stronom uczestniczącym w postępowaniu w sprawie wydania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania przysługuje prawo do nieodpłatnego czynnego udziału w tym postępowaniu oraz do składania uwag i wniosków. Uwagi i wnioski są składane bezpośrednio do organu prowadzącego postępowanie. W przypadku, gdy dana uwaga lub wniosek wymagała będzie odpowiedzi ze strony Zamawiającego, zajmie on niezwłocznie stanowisko w sprawie i przekaze je do właściwego organu. Odpowiedzi Zamawiającego będą doręczane stronom przez organ prowadzący postępowanie.

Rysunek 8 - Mechanizm zarządzania skargami na etapie wydania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania

10.3 MECHANIZM ZGŁASZANIA SKARG I WNIOSKÓW DOT. REALIZACJI

KONTRAKTU

Mechanizm zgłaszania skarg i wniosków dotyczących prowadzonych robót budowlano-montażowych przez Wykonawcę zostanie wdrożony na początku całego procesu i będzie obowiązywać przez cały czas realizacji, funkcjonowania oraz zamknięcia Kontraktu.

10.3.1 Miejsce i sposób składania skarg i wniosków

Skarga lub wniosek może być złożony przez stronę w jednym z trzech miejsc:

1. Bezpośrednio w głównym biurze Projektu, które będzie pełniło funkcję punktu konsultacyjnego:

Biuro Inżyniera - Konsultanta,

.....

....., Polska

2. Bezpośrednio z siedzibie Zamawiającego:
Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ul. Witosa 86,
25-561 Kielce

3. Dodatkowo skargi i wnioski mogą być wnoszone:

Za pośrednictwem poczty na adresy, jak wyżej, lub

Poprzez Internet:

strona internetowa

e-mail:

- Uruchomiona zostanie telefoniczna linia informacyjna - skargi można składać pod numerem telefonu:

+48

fax: +48

10.3.2 Terminy rozpatrywania skarg i wniosków

Terminy rozpatrywania skarg i wniosków:

- pisemne potwierdzenie otrzymania skargi: w ciągu 7 dni od wpłynięcia skargi.

- proponowane rozwiązania: niezwłocznie, od 7 do 30 dni od wpłynięcia skargi.

Zasady rozpatrywania skarg i wniosków przywołane w punkcie 10.2 są wiążące również w stosunku do tego typu skarg.

Proponowany formularz rejestrowania skarg przedstawiony jest w Punkcie 15.1.

10.3.3 Osoby odpowiedzialne za rozpatrywanie skarg i wniosków

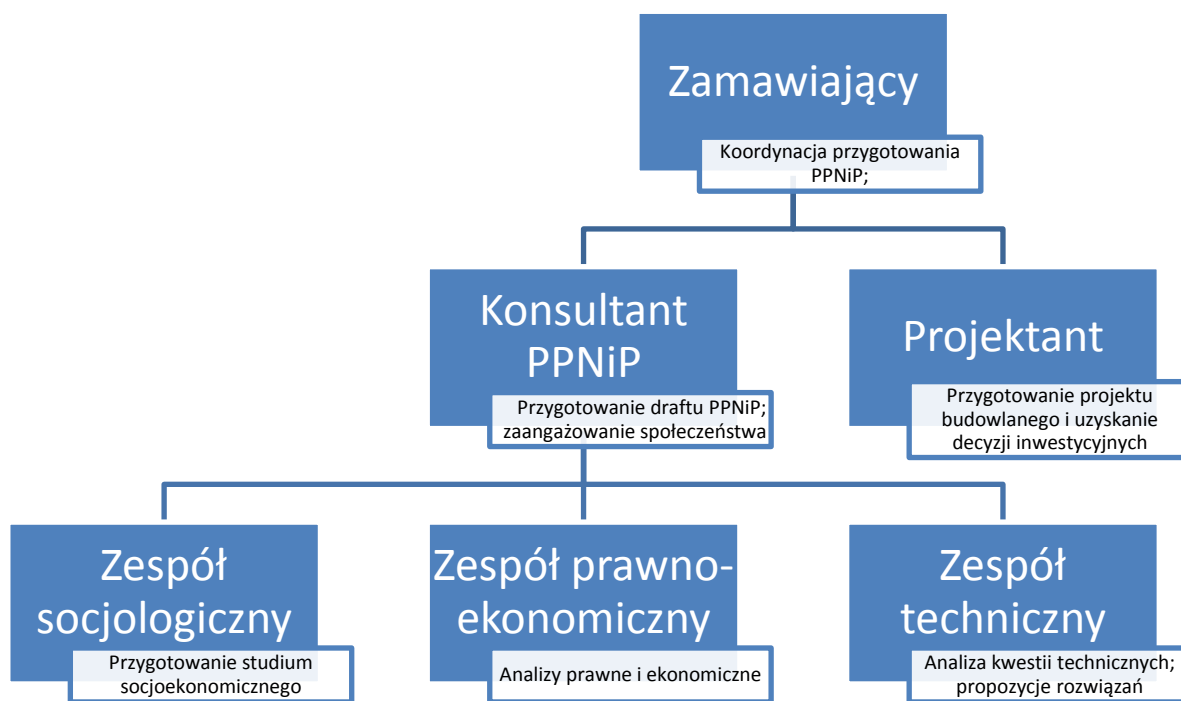
W strukturach organizacyjnych stworzona zostanie przez Zamawiającego jednostka (Konsultant Społeczny) odpowiedzialna za kontakty ze społeczeństwem i zajmowanie się skargami społecznymi. W skład tej jednostki wejdzie również jedna osoba z zespołu Inżyniera

– Konsultanta posiadająca kompetencje i doświadczenie w tym zakresie.

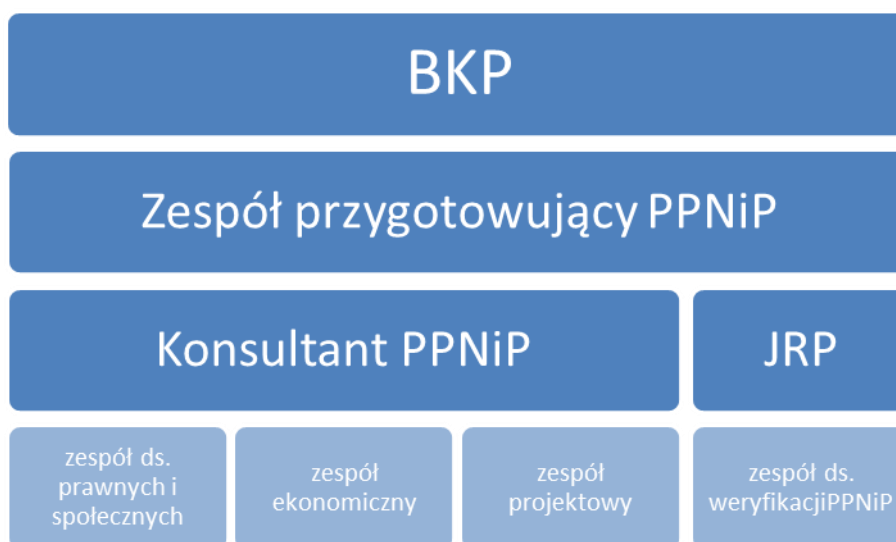
10.3.4 Audyty i niezależny mechanizm odwoławczy

Zakłada się, że okresowo (raz na pół roku) przeprowadzane będą wewnętrzne audyty działania „mechanizmu skarg i zażaleń”, będą one prowadzone w celu oceny efektywności wdrożonego systemu.

11 Struktura instytucjonalna oraz zespół realizacyjny

Rysunek 9. Struktura instytucjonalna realizacji dokumentu PPNiP

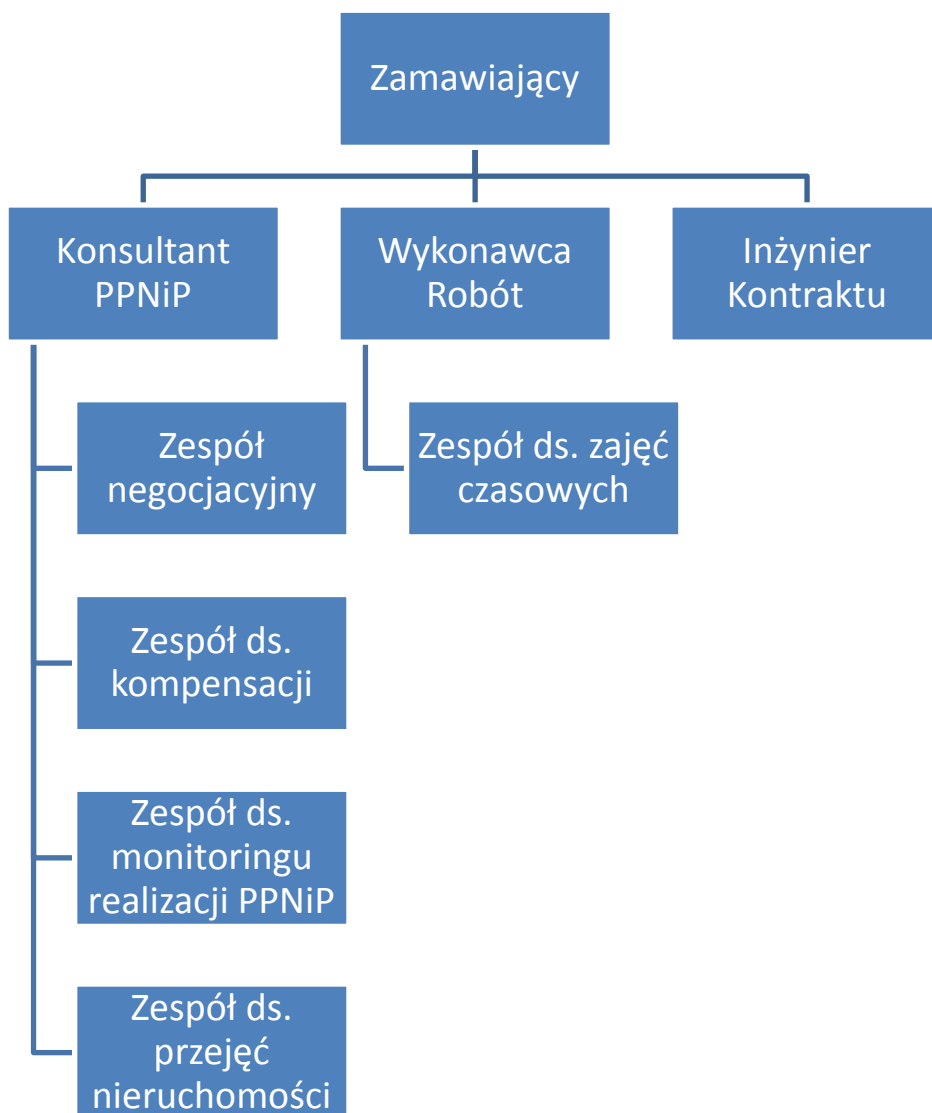
Rysunek 10. Struktura instytucjonalna realizacji dokumentu PPNiP z uwidocznieniem umiejscowienia w strukturze BKP

Konsultantem PPNiP dla niniejszego PPNiP jest Joint Venture firm Sweco Consulting Sp. z o.o./ Sweco Nederland B.V. / Artelia Ville & Transport SAS / Artelia Sp. z o.o. / EKOCENTRUM Sp. z o.o.

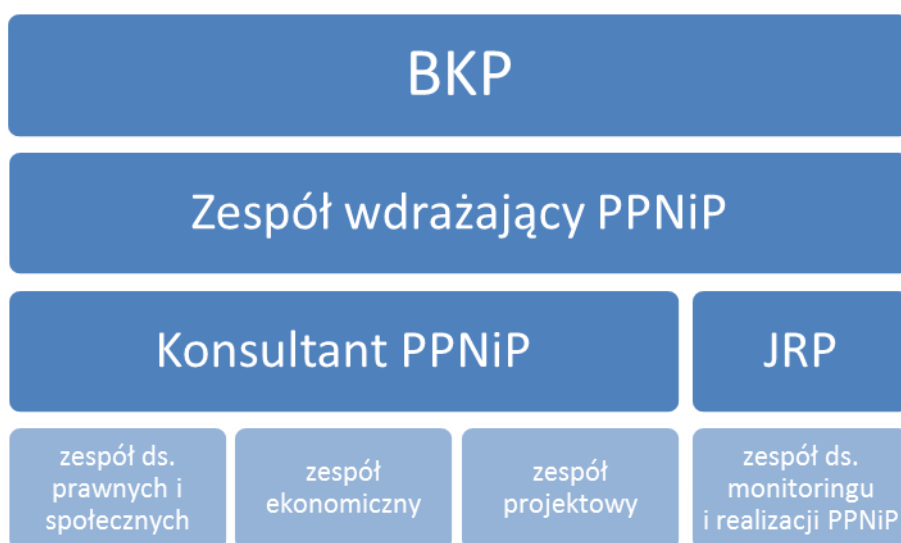
Zakres kompetencji zespołu sporządzającego PPNiP przedstawia się następująco:

1. Zamawiający – koordynacja przygotowania PPNiP:
 - a. nadzór usprawniający nad sporządzeniem PPNiP,
 - b. zapewnienie przepływu informacji między Konsultantem PPNiP a Projektantem,
 - c. zapewnienie wprowadzenia do PB zmian wynikłych w toku sporządzania PPNiP,
 - d. monitorowanie procesu sporządzania PPNiP.
2. Konsultant PPNiP – przygotowanie projektu PPNiP:
 - a. przeprowadzenie badań socjoekonomicznych i przygotowanie studium socjoekonomicznego,
 - b. zebranie i analiza danych dotyczących zagospodarowania i użytkowania nieruchomości,
 - c. zaprojektowanie planu zaangażowania społeczeństwa oraz konsultacji społecznych, koordynowanie procesu konsultacji społecznych,
 - d. przygotowanie propozycji minimalizacji oddziaływań oraz analiza techniczna tych propozycji; przekazywanie propozycji zmian do projektu budowlanego Zamawiającemu,
 - e. analizy kwalifikowalności,
 - f. przygotowanie pakietów kompensacyjnych,
 - g. przygotowanie draftu dokumentu PPNiP,
 - h. przeprowadzenie konsultacji społecznych, przy współudziale Zamawiającego.
3. Projektant
 - a. przygotowanie PB,
 - b. uzyskanie decyzji administracyjnych, w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i PNRI,
 - c. analiza techniczna propozycji zmian w PB przedstawionych przez Konsultanta.

Zespół sporządzający PPNiP ze strony Konsultanta PPNiP nie jest umiejscowiony w strukturze organizacyjnej Zamawiającego.

Rysunek 11. Struktura instytucjonalna wdrażania PPNiP w trakcie realizacji Kontraktu

Rysunek 12. Struktura instytucjonalna realizacji dokumentu PPNiP z uwidocznieniem umiejscowienia w strukturze BKP

Zakres kompetencji zespołu realizującego PPNiP przedstawia się następująco:

1. Zamawiający
 - a. nadzór usprawniający nad realizacją PPNiP,
 - b. zawieranie porozumień dotyczących kompensaty za zajęcia stałe,
 - c. wypłata kompensaty za zajęcia stałe,
 - d. zapewnienie przepływu informacji między Konsultantem PPNiP, Inżynierem i Wykonawcą,
 - e. przejmowanie nieruchomości.
2. Konsultant PPNiP
 - a. planowanie negocjacji dotyczących wypłaty odszkodowań (dla odszkodowań, które nie zostały jeszcze wypłacone) i udział w negocjacjach zgodnie z harmonogramem,
 - b. weryfikacja wycen rzeczoznawców majątkowych,
 - c. monitoring realizacji PPNiP przez Wykonawcę i Inżyniera,
 - d. proponowanie działań zaradczych w przypadku wystąpienia sytuacji problemowych.
3. Inżynier
 - a. nadzór nad rozpoczęciem i realizacją robót,
 - b. nadzór nad realizacją obowiązków wynikających z Kontraktu przez Wykonawcę
4. Wykonawca
 - a. pozyskiwanie nieruchomości pod zajęcia czasowe,
 - b. wypłata rekompensat za nieruchomości pozyskane pod zajęcia czasowe,
 - c. realizacja robót na nieruchomościach zajmowanych stałe,
 - d. przywracanie nieruchomości pozyskanych pod zajęcia czasowe do stanu sprzed realizacji Zadania.
5. BKP
 - a. koordynacja działań podejmowanych przez JRP w ramach wdrażania Projektu, również w zakresie realizacji postanowień PPNiP.

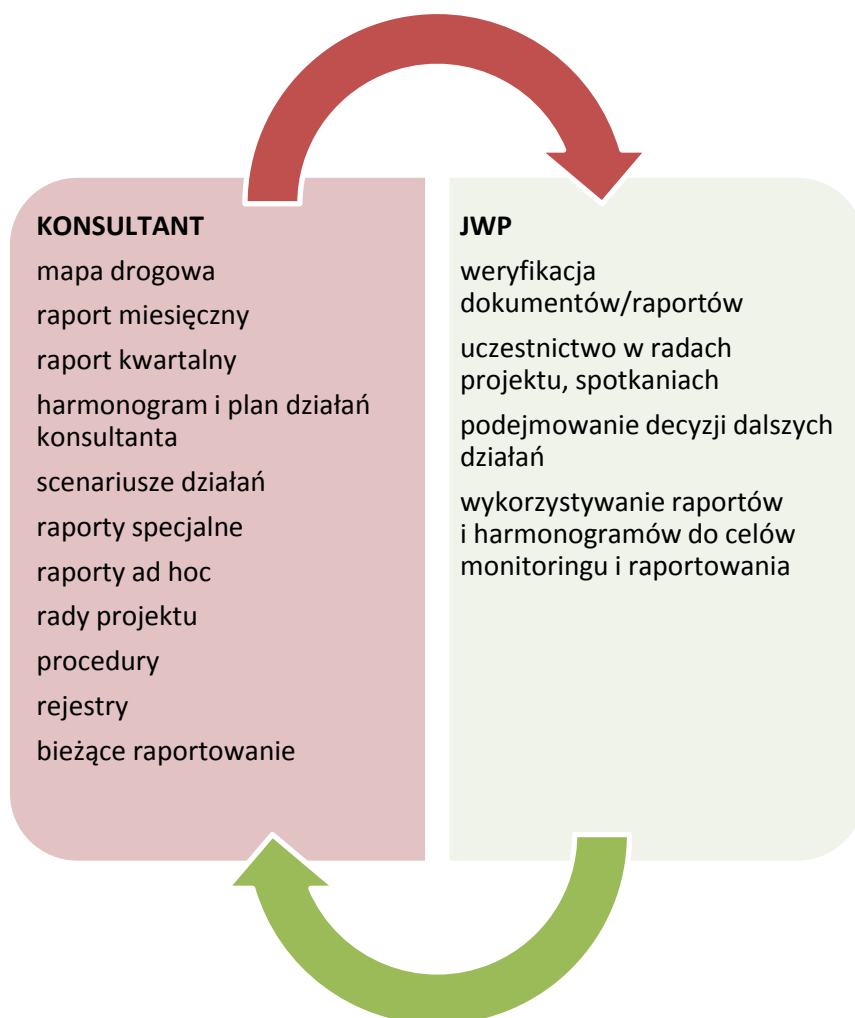
12 Monitorowanie i ocena

Monitoring realizacji PPNiP jest integralną częścią systemu monitorowania i zarządzania kontraktem. Z tego względu na potrzeby monitoringu realizacji PPNiP stosowane będą narzędzia wykorzystywane przy monitoringu realizacji Kontraktu, którego zadaniem jest raportowanie do instytucji finansujących oraz dostarczenie bieżącej informacji na temat problemów, zdarzeń losowych, nieprawidłowości. PPNiP jest integralną częścią procesu inwestycyjnego pozwalającą na natychmiastową reakcję w sytuacji stwierdzenia problemów lub nieprawidłowości. Fundamentalne znaczenie ma tutaj również zapewnienie odpowiedniej współpracy pomiędzy Konsultantem, JWP a BKP.

Ogólne procedury monitoringu i oceny zostały opisane szerzej w dokumencie pn. Ramowy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (LARPF) dostępnym pod adresem:

http://www.odrapcu.pl/doc/OVFMP/Ramowy_dokument_dotyczacy_Przesiedlen_i_Pozyskiwania_Nieruchomosci.pdf.

Schemat przepływu informacji w ramach monitoringu przedstawia tutaj poniższy schemat.

Rysunek 13. Schemat przepływu informacji

Zasadniczą rolę dla monitoringu realizacji PPNiP odgrywa rejestrowanie zdarzeń i faktów przez Konsultanta i JWP, w szczególności poprzez rejestr korespondencji, rejestr postępu pozyskiwania nieruchomości oraz rejestr postępu wypłaty odszkodowań. Dane zawarte w tych rejestrach są uwzględniane przy przygotowaniu zestawienia danych nt. ilości nabytych nieruchomości oraz wysokości i rodzaju przekazanych odszkodowań, zgodnie z Załącznikiem nr 3.

Wszelkie zmiany podlegają zewidencjonowaniu w rejestrach²¹. Na podstawie w/w rejestrów szczegółowo monitorowane są następujące parametry:

- a) liczba nieruchomości do wywłaszczenia i wywłaszczonych,
- b) liczba osób wymagających przesiedlenia i przesiedlonych,
- c) liczba nieruchomości pod zajęcia czasowe (planowana i osiągnięta),
- d) kwota wszystkich wydatków na proces przesiedleń (planowane i osiągnięte),
- e) wypłacone odszkodowania za utratę tytułu prawnego do nieruchomości,
- f) wypłacone odszkodowania za utratę źródeł przychodu,
- g) pozyskane i przyznane nieruchomości zamienne,
- h) stopień i status realizacji działań osłonowych,
- i) liczba skarg,
- j) liczba rozpatrzonych skarg.

Tak ukształtowany system monitoringu realizacji PPNiP pozwala na szybkie reagowanie w razie problemów oraz na sprawne raportowanie w ramach istniejących systemów zarządzania Kontraktem. Dokument będzie aktualizowany raz na kwartał.

Wyniki monitoringu będą przedstawiane w raportach: miesięcznym oraz kwartalnym.

Ocena ex-post będzie przeprowadzona sześć miesięcy po całkowitym wdrożeniu PPNiP i jego cele zostaną ocenione i udokumentowane.

Główne wskaźniki, które będą monitorowane w odniesieniu do Kontraktu realizowanego przez SZMiUW obrazuje poniższa tabela.

Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość monitorowania	Wskaźnik postępu
Parametry zakładane			
Liczba nieruchomości podlegających wywłaszczeniu	Decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji	Ilość (szt.)
Liczba nieruchomości podlegających trwałemu ograniczeniu	Decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji	Ilość (szt.)

²¹Szczegółowe informacje można znaleźć w LARPF. http://www.odrapcu.pl/doc/OVFMP/Ramowy_dokument_dotyczacy_Przesiedlen_i_Pozyskiwania_Nieruchomosci.pdf

Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość monitorowania	Wskaźnik postępu
Liczba osób dotkniętych realizacją Projektu (PAP) - właściciele - użytkownicy wieczysti - posiadacze samoistni - inni (jeżeli wystąpią)	Księgi wieczyste, wypisy z EGIB, decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji Aktualizacja ciągła w trakcie okresu uzgadniania i wypłat odszkodowań	Liczba
Kwota wszystkich wydatków poniesionych na proces przesiedleń, w tym odszkodowania (planowane)	Rejestry ŚZMiUW/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	PLN
Liczba pozyskanych nieruchomości	Rejestry ŚZMiUW/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)
Parametry osiągnięte			
Kwota wszystkich wydatków na odszkodowania (wydatki)	Rejestry finansowe ŚZMiUW	Miesięcznie/Kwartalnie	PLN
Liczba pozyskanych nieruchomości	Rejestry ŚZMiUW/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)
Wskaźniki efektywności			
Liczba skarg	Rejestry ŚZMiUW/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)
Liczba rozpatrzonych skarg	Rejestry ŚZMiUW/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)
Wyplacone odszkodowania, inne	Rejestry finansowe ŚZMiUW	Miesięcznie/Kwartalnie	PLN

UWAGA: Proces pozyskania nieruchomości pod zajęcia czasowe: w całości łącznie z wypłatą odszkodowań w tym zakresie odpowiedzialny będzie Wykonawca.

13 Koszty i budżet

Pozycja	Jednostka	Cena jednostkowa, zł.	Ilość	Suma, zł.
Powierzchnia gruntu zajęta na stałe (w tym uprawy, nasadzenia i infrastruktura)	Hektar	Nie dotyczy	12,2507 ha	2 128 075,98 zł ²²
Trwałe ograniczenia w sposobie użytkowania nieruchomości	Sztuka	Nie dotyczy	98 szt.	52 400,00 zł ²³
Koszty sądowe (depozyty) ²⁴	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
RAZEM				2 180 475,98 zł

²² Kwota wynikająca z operatów szacunkowych powiększona o 5%.

²³ Wartość szacunkowa, która zostanie zweryfikowana po wykonaniu operatów szacunkowych.

²⁴ Dane zostaną uzupełnione po zakończeniu postępowań przed Wojewodą Świętokrzyskim.

14 Harmonogram wdrażania PPNiP

Poszczególne kroki niezbędne dla przygotowania i wdrażania PPNiP, na podstawie LARPF przedstawiono w poniższej tabeli. Szczegółowy harmonogram w tym zakresie zawiera Załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu.

OPRACOWANIE PPNiP			
Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
1	Wstępna ocena skutków społecznych Zadania	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. weryfikacji PPNiP
2	Ustalenie ostatecznego zakresu wyłączeń i sporządzenie projektu budowlanego	Projektant i Konsultant	ŚZMiUW – zespół ds. weryfikacji PPNiP
3	Określenie ram koordynacji w zakresie realizacji PPNiP z właściwymi organami administracji rządowej	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. weryfikacji PPNiP
4	Zebranie wypisów i wyrysów z EGIB oraz z planów zagospodarowania przestrzennego	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. weryfikacji PPNiP
5	Ocena skutków społecznych Zadania	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. weryfikacji PPNiP
6	Weryfikacja i aktualizacja zebranych materiałów, analiz oddziaływań i analiz ekonomicznych	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół do weryfikacji PPNiP
7	Sporządzenie projektu PPNiP	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół do weryfikacji PPNiP
8	Konsultacje społeczne PPNiP	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół do weryfikacji PPNiP
9	Wprowadzenie do projektu budowlanego zmian w wyniku konsultacji społecznych	Projektant i Konsultant	ŚZMiUW – zespół do weryfikacji PPNiP

OPRACOWANIE PPNiP

Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
10	W zakresie wynikającym z uwzględnienia uwag i wniosków do PPNiP - weryfikacja i aktualizacja zebranych materiałów, analiz oddziaływań i analiz ekonomicznych	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół do weryfikacji PPNiP
11	W zakresie wynikającym z uwzględnienia uwag i wniosków do PPNiP – wprowadzenie zmian do PPNiP	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół do weryfikacji PPNiP
12	Złożenie PPNiP do Banku Światowego	ŚZMiUW	BKP
13	Brak uwag Banku Światowego	BŚ	
14	Upublicznienie PPNiP	Konsultant - zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół do weryfikacji PPNiP

WDROŻENIE PPNiP

Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
1	Ustalenie szczegółowego harmonogramu realizacji PPNiP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
2	Złożenie wniosków o PNRI	Projektant i Konsultant	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
3	Pozyskanie przez JWP nieruchomości, które będą mogły zostać przekazane jako zamienne	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
4	Uzyskanie PNRI	Projektant i Konsultant	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
5	Przekazanie PAP informacji o uzyskaniu PNRI i o jej skutkach oraz o planowanych dalszych działaniach Zamawiającego	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP

WDROŻENIE PPNiP

Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
6	Wycena nieruchomości przez biegłych, zgodnie z obowiązującym prawem i weryfikacja wyceny	Konsultant	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
7	Udostępnienie osobom wyłączonego sporządzonych operatów szacunkowych i przeprowadzenie negocjacji	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
8	W przypadku niepowodzenia negocjacji – uzyskanie decyzji wojewody co do wysokości odszkodowania	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
9	Wypłata odszkodowań lub przekazanie nieruchomości zamiennych, rozpoczęcie realizacji innych działań kompensacyjnych i osłonowych przewidzianych w PPNiP	ŚZMiUW	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
10	Fizyczne przejęcie wyłączonego nieruchomości i rozpoczęcie robót na podstawie protokołu przejęcia nieruchomości	ŚZMiUW przy wsparciu Konsultanta	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
11	Ewaluacja realizacji PPNiP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół do spraw ekonomicznych	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
12	Pozyskanie nieruchomości przez Wykonawcę na zajęcia czasowe	Wykonawca	Wykonawca

ZADANIA CYKLICZNE

Krok	Działanie	Odpowiedzialność	
1	Wewnętrzny stały monitoring realizacji PPNiP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
2	Raportowanie do Banku Światowego	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP	BKP

3	Stała koordynacja z organami administracji rządowej i samorządowej	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP	BKP
4	Stała komunikacja z PAP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	ŚZMiUW – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP

ZADANIA POREALIZACYJNE

Krok	Działanie	Odpowiedzialność
1	Ewaluacja realizacji PPNiP	Niezależny audytor zewnętrzny

15 Załączniki

15.1 FORMULARZ SKŁADANIA SKARG DO KONSULTANTA (NA BAZIE WYTICZNYCH BŚ)

Nr sprawy:	
Imię i nazwisko <i>Uwaga: skargę można złożyć anonimowo lub zażądać nieujawniania danych wnioskodawcy osobom postronnym bez zgody wnioskodawcy</i>	Imię wnioskodawcy _____ Nazwisko wnioskodawcy _____ ☐ Chcę złożyć skargę anonimowo Żądam nieujawniania moich danych osobowych bez mojej zgody
Dane kontaktu Proszę zaznaczyć, w jaki sposób należy się kontaktować z wnioskodawcą (mailowo, telefonicznie, za pośrednictwem poczty)	Za pośrednictwem poczty (proszę wpisać adres do korespondencji): _____ _____ _____ Telefonicznie: _____ E-mail _____
Preferowany język do komunikacji	Polski Niemiecki Angielski Inny (proszę wymienić) _____
Opis przedmiotu sprawy lub skargi	Przedmiot sprawy/skargi, kiedy sprawa się wydarzyła, podać miejsce dot. sprawy/skargi, wymienić osoby zaangażowane w sprawę, jakie są efekty zaistniałej sytuacji
<hr/>	
Data zdarzenia/zaistnienia przedmiotu skargi/pojawienia się sprawy	Jednorazowe zdarzenie/skarga (data _____) Zdarzyły się więcej niż jeden raz (podać ile razy: _____) W trakcie (problem istniejący obecnie)
<hr/>	
Jakie działania zapewniłyby rozwiązanie problemu według oceny wnioskującego?	
<hr/>	
Podpis: _____	Data: _____
Proszę o przekazanie tego formularza do:	[Nazwisko] Inspektor BHP [Nazwa firmy]

Adres _____

Tel.: _____

lub E-mail: _____

15.2 TABELA MONITORINGU POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI

Tabela załączona została w wersji elektronicznej na płycie CD.

15.3 HARMONOGRAM NABYWANIA NIERUCHOMOŚCI

Harmonogram załączono w wersji elektronicznej na płycie CD.

15.4 MAPY Z NANIESIONYMI LINIAMI ROZGRANICZAJĄCYMI TEREN INWESTYCJI (6 ARKUSZY)

Mapy załączone zostały w wersji elektronicznej na płycie CD.